Номер для подачі оголошень
098 477 12 70

ПРИЙДІТЬ НА ГРОМАДСЬКІ СЛУХАННЯ ПРО КОТЕЛЬНІ НА ТОРФІ с. 3

МІНІСТР РОЗПОВІЛА, ЯК ЗМІНИТЬСЯ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ І ЛІКАРІВ с. 19

ЗНАЙШОВ ЛІКАРЯ, ЯКА ВРЯТУВАЛА ЖИТТЯ ГОЛОВНЕ с. 5

RIA ПЛЮС
ТІЛЬКИ ПЕРЕВІРЕНІ ФАКТИ
СЕРЕДА
20 вересня 2017
№38

У ТЕРНОПОЛІ – НЯНЯ ДЛЯ МАМ LIFE с. 13

4,90 грн
1 блок
Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації
te.20minut.ua

СТУДЕНТ-СИРОТА В ЛІКАРНІ. КАЖЕ, ЩО ЙОГО БИЛА ПОЛІЦІЯ

- Зі слів Андрія Жолобчука, продавець цілодобового магазину викликала правоохоронців через поведінку одного із покупців. Той втік, а поліція, яка приїхала на виклик, накинулась на Андрія та його друга, нічого не запитуючи і не пояснюючи
- У хлопця – важка травма голови. Він потребує тривалої реабілітації. Кримінальне провадження розслідує прокуратура

Читайте ПРОБЛЕМИ с. 7

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

589
ВАКАНСІЙ ВІД ПРОВІДНИХ ФІРМ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Допоможіть Артурчику чути

Читайте ГОЛОВНЕ с. 3

ТОП-10 шкіл, які найкраще здали ЗНО

Читайте ІНФОГРАФІКА с. 4

ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ ПРАЦЮЮТЬ НА ТРІЄЧКУ

Ініціативи ■ Більше півтисячі електронних петицій розмістили тернополяни з 2015 року на спеціальному сайті для голосування. Згідно з правилами, нагадаємо, ті ідеї чи питання, що набрали більше 300 голосів за 30 днів, мають шанс на розгляд місцевою владою

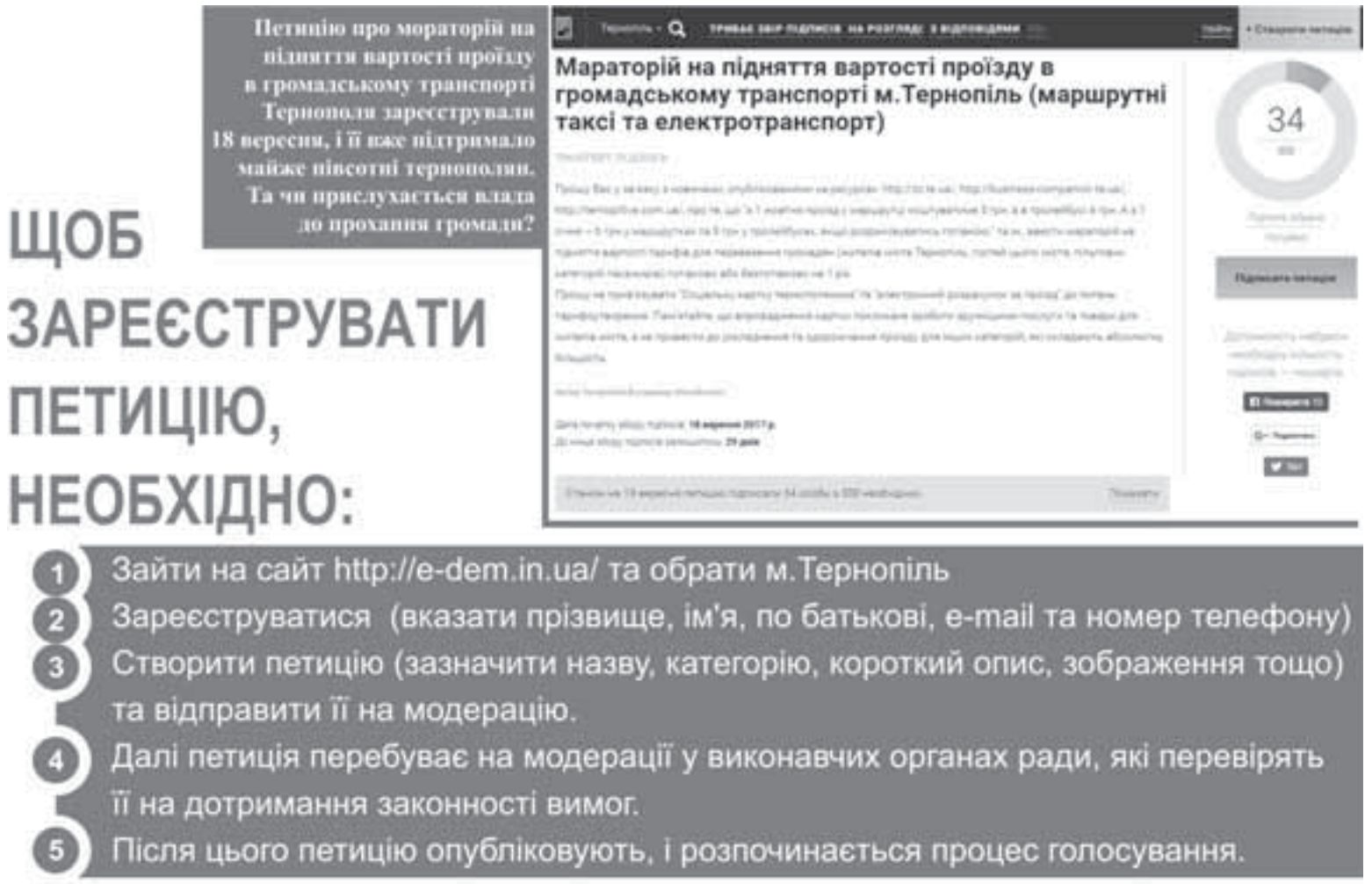

ВИДАВНИЦТВО РІА

Лише півсотні петицій, з-поміж усіх поданих, подолали межу в 300 голосів. Ще три десятки розглянули, хоча потрібної кількості голосів не набрали. Часто відповіді влади — відписки.

Ще одна проблема: частина поданих петицій на сайті взагалі не з'явилась — міська влада вирішила, що вони не відповідають правилам... Хоча питання спірне. Приміром, одна з неоприлюднених петицій була про необхідність звільнення головного архітектора міста за ущільнену забудову, нищення зелених зон, буди на кожному кроці. Така петиція, можна припустити, набрала б 300 голосів і не за 30 днів.

Петиція – це розголос проблеми

— Проблема в тому, що електронні петиції в Тернополі — це швидше не спосіб вирішення проблеми, а метод погасити активність та перевірити інтереси громади в тому питанні, — ділиться міркуваннями депутат міської ради Андрій Шкула. — Зараз з колегами розглядаємо варіанти змін нормативної бази щодо петицій, аби додати їм більше шансів бути втіленими.

«Проблема в тому, що електронні петиції в Тернополі — це швидше не спосіб вирішення проблеми, а метод погасити активність та перевірити інтереси громади в тому питанні»

Поки що тернополяни можуть користуватися іншими інструментами впливу, про які підзабули. Наприклад, громадські слухання. Такі відбудуться щодо котелень. Або ж скористатися «місцевою ініціативою» — механізмом, який самим громадянам дає змогу розробити будь-який проект рішення. Всі ці інструменти прописані в Статуті міста та підкріплені відповідними положеннями. Отож читайте та дійте!

Основним же «інструментом» громади депутат міської ради Юрій Штопко називає депутатів.

— У законодавстві чітко визначено, що депутат — представник громади в раді, — каже пан Штопко. — Відповідно, є механізм впливу на депутата — «доручення виборців». Депутат зобов'язаний його виконати та відзвітувати громаді. Таким чином, група людей — чи то з однієї вулиці, чи то об'єднані спільною проблемою — може ставити депутату вимоги, виконання яких в його компетенції. А це і звернення, і запит, і навіть проект рішення.

Щодо петицій, то скористатись ними варто. Зрештою, це розголос проблеми та пошук однодумців. З часом, сподіваємося, реакція влади на петиції буде більш дієвою.

Інструмент е-демократії

Жодного питання Тернопільська міська рада не залишає без розгляду. Навіть петиції, які не набрали достатньої кількості голосів, розглядаються як звернення громадян.

Петицію може подати будь-який громадянин України, так само поширювати її, рекламувати, закликати голосувати за неї тощо. Тернопільська міська рада неодноразово згадує про е-петиції, як про один з вагомих інструментів е-демократії у місті і продовжуватиме інформувати населення про роботу цієї платформи.

ЕКСПЕРТИ RIA ПРО НАЙАКТУАЛЬНІШЕ

Що останнім часом вас схвилювало найбільше?

Христина ФЕЦІЦА (33 р.), юрист ГС «Рада бізнесу Тернопілля»:

— Часто спілкуюся з бійцями, і мене хвилює масовість посттравматичних розладів у людей, які бачили війну, стрес родичів. У нас є деякі програми реабілітації, але мало військовослужбовців і добровольців визнають, що потребують допомоги спеціалістів. Вони тримають усе в собі, а коли не витримують – вибухають емоціями.

Іван ФОРИСЬ (20 р.), студент:

— На вихідних відвідав «Форум видавців у Львові». Туди варто їхати не тільки, щоб придбати книжкові новинки, а й поринути в атмосферу літератури. Проте, крім можливості почути авторів, жодних інших привілеїв відвідувачі не отримують – вхід на фестиваль платний. Загалом тішить, що, незважаючи на цифровий час, люди досі читають паперові книги.

Ярина ВИННИЦЬКА (43 р.), перекладач, фрілансер:

— Понад тисячу поданих на конкурс книг, три журі у різних містах, аудиторська фірма, яка гарантує чесність процесу голосування, – і ось наша «Повітруля» тримає диплом — «Найкраща книга Форуму 2017». Ми отримали свого маленького книжкового «Оскара». Це наша хвилинка слави. Але я назвала б її хвилиною резонансу.

Назар НАДЖОГА (34 р.), журналіст:

— Мало не щодня бачу повідомлення поліції про чергову жертву телефонних або інтернет-аферистів. Люди перераховують тисячі гривень на уявно-вигранний автомобіль, платять за дійну корову, якої не існує. По телефону повідомляють особисті дані невідомим особам, а тоді шахраї з легкістю знімають кошти з банківських рахунків. Люди такі наївні.

Володимир ДОЛИННИЙ (63 р.), директор дитячого будинку:

— 19 вересня святкував день народження. Приємно, що ранок почався із привітань дорогих серцю людей. Найбільше задоволений тим, що живі-здорові друзі та знайомі. Життя так швидко минає, не встигаєш схаменутися. Тож потрібно радіти кожній миті та насолоджуватися смаком приємностей, які ховаються у простих речах.

Олексій ДОРОШЕНКО, директор Асоціації постачальників торговельних мереж:

— Черкащина та Тернопільщина — лідери росту цін на продукти у серпні. У Тернопільській та Закарпатській областях середня заробітна плата знизилась, відповідно, на 6% та 4%. Можна зробити висновок, що найбільше впала купівельна спроможність жителів Тернопільщини.

БІЛЯ ЗАМКУ ХОЧУТЬ ВІДНОВИТИ МУРИ ТА БРАМУ

Розкопки ■ Історичну велич Тернопільського замку хочуть відновити. Кошти на реконструкцію міськрада планує отримати від Євросоюзу

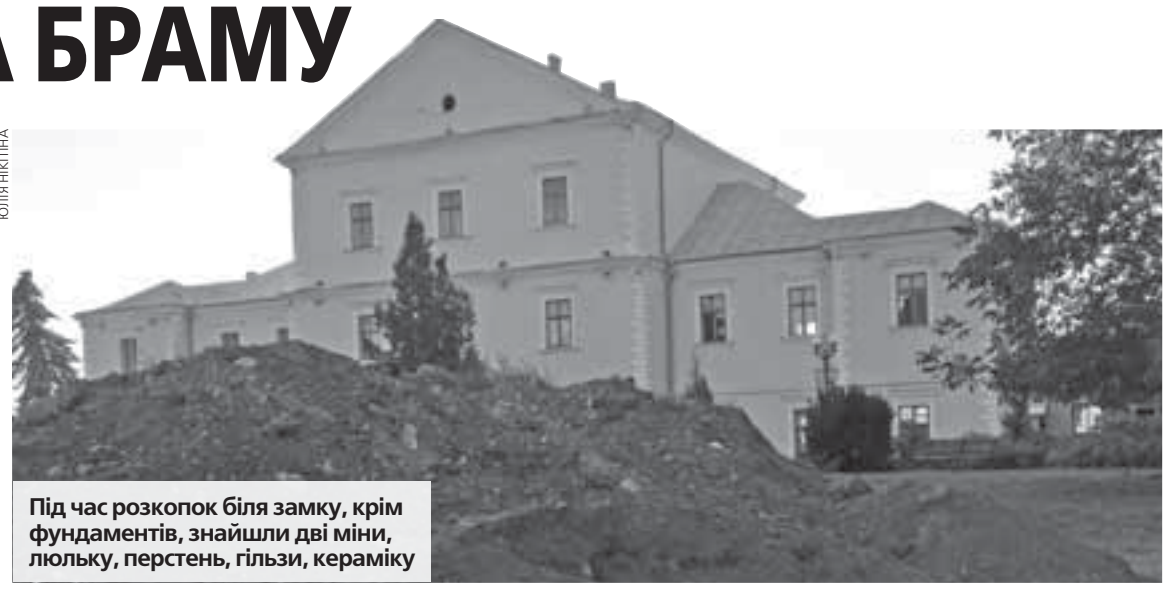

ЮЛІЯ НІКІТІНА

Під час розкопок біля замку, крім фундаментів, знайшли дві міни, люльку, перстень, гільзи, кераміку

ЮЛІЯ НІКІТІНА, JVOLNIKITITA@GMAIL. COM, 098– 872–87–81

Археологічні розкопки в рамках реконструкції Тернопільського замку набрали обертів: на «Єлисейських полях», біля фонтану «Сльози Гронського» та перед замком вже чітко можна побачити кілька метрів старовинного муру. Гроші на реконструкцію міська рада планує отримати від Євросоюзу.

Сьогодні кількаповерхова будівля Тернопільського замку мало нагадує оборонну споруду. Проте активісти та чиновники хочуть відновити його історичну велич з неприступними мурами, захисним ровом та в'їзною брамою. Наразі роботи тривають на кількох локаціях поблизу замку.

Окрім мурів, відкопали чимало археологічних знахідок — дві міни, люльку, перстень, гільзи, кераміку тощо. Все це планують розмістити в спеціальному музеї.

Розкопки стануть основою для розрахунку кошторису проекту реконструкції призамкової території. Гроші на реконструкцію міська рада Тернополя планує отримати від Євросоюзу. Відповідний проект подали для участі у програмі транскордонного співробітництва з ЄС.

Нагадаємо, розкопки території навколо замку підтверджують, що Тернопіль був заснований значно раніше від офіційної дати.

Прийдіть на громадські слухання про котельні на торфі

ВІТАЛІЙ ОНИСЬКІВ, 0–63– 822–77–88, ONYSKIV.VITALIY@GMAIL.COM

Бути чи не бути торф'яним котельням у місті, тернополяни вирішуватимуть 24 вересня. Громадські слухання мають відбутися у приміщенні обласної філармонії о 18:30, що на вул. Острозького, 11. Для участі в голосуванні та реєстрації необхідно мати паспорт.

Нагадаємо, питання твердопаливних котелень в місті вкрай важливе для тернополян, оскільки громада міста проти їх функціонування. Однак міськрада лобіює запуск цих котелень.

Громадські слухання є важливим інструментом прямої демократії, можливістю громади порушувати питання місцевого значення та вносити свої пропозиції щодо них, коментує юрист Ростислав Небельський.

— На зібрання такого роду тернополянам варто йти, тому що участь у таких заходах виховує свідомого громадянина,— наголошує юрист.— Якщо громада не реагує на таке слухання, то влада такий захід може використати з маніпулятивною метою: зібрати потрібних людей, щоб потім назвати цю сходку «громадські слухання» і ніби під егідою його рішення йти наперед визначеним шляхом.

Допоможіть 6-річному Артурчику чути

ЮЛІЯ НІКІТІНА, JVOLNIKITITA@GMAIL. COM, 098– 872–87–81

Шестирічний Артур Ковальчук з Ланівців потребує термінового лікування. Кошти потрібні на дорогі ліки та на трьохетапне хірургічне втручання зі встановленням імплантанту. Операцію мають робити в кінці жовтня, проте грошей у сім'ї немає.

Діагноз Артурчика Ковальчука: повна атрезія правого слухового проходу, кондуктивна правобічна глухота 4-го ступеня.

— Проблеми зі слухом у сина, як виявилось, були з народження. У нього почав заростати слуховий прохід, але тоді лікарі цього не помітили,— каже батько хлопчика Євген Ковальчук.— Якщо не зробити операції, Артур може стати повністю глухим. Ваду виявили в чотири роки, однак за два роки ситуація дуже погіршилась, і вже не допоможе операція, про яку йшла мова два роки тому. Потрібно встановлювати імплантант і робити операцію в кілька етапів. Початок лікування планується на початок жовтня, однак сама операція дійсно може відбутись в середині або кінці жовтня. Наша сім'я не має змоги самостійно оплатити лікування, тому ми звертаємось за матеріальною підтримкою, щоб наш синочок зміг повноцінно чути і був здоровим.

АРХІВ РОДИНИ КОВАЛЬЧУК

Хлопчикові потрібно встановити дорогий імплант

ДОВІДКА

Кошти на лікування Артура Ковальчука можна перерахувати на картку ПриватБанку № 5168757330407984 (Ковальчук Євген Олексійович), тел. 098-776-84-53.

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- В «Страстях за Ревізором» тернополяни та Притула захищали честь міста
- Тернополянка Поліна, яка викинула тіло немовляти у сміття, заперечувала вагітність
- «Картка тернополянина»: що дає, де і як отримати
- Йдемо в садочок без сліз: поради від тернопільських вихователів
- На Тернопільщині потужний ураган позривав дахи та побив автомобілі
- Друзі просять допомогти врятувати життя Олександрові Синицькому
- На Тернопільщині «Фольцваген» потрапив під комбайн. Усі пасажири в лікарні
- Лікарі борються за життя 5-ти річного хлопчика. У дитини діагноз «Правець»
- Тернополянка Олена Смакоус розповіла про конкурс «Міс Україна 2017»
- Потрійна ДТП сталася на Збаразькій
- Щоб не викрали дитину на вулиці. Що потрібно знати
- За 2,5 хвилини пограбували офіс на «Східному»

Найбільше коментують:

- »Оформлення «Картки тернополянина» перетворили на хаос»
- Найкраще у Тернополі ОСББ відсвяткувало своє 10-річчя
- Цигани ночують біля автовокзалу та виривають гаманці з рук
- Водій тернопільської маршрутки не хотів везти школяра по учнівському
- Цього року схеми руху на трьох «кільцях» не мінятимуть
- Тернопільські книголюби підтримали авторку скандальної книги «Майя та її мами»
- Міні - ДТП за участі маршрутного таксі і тролейбуса 16.09.2017 (ВІДЕО)
- За ніч злодії «обчистили» ВАЗи на Дружбі та Сонячному
- Тернопіль гуляє на «широку ногу». До кінця року - ще 9 фестивалів
- HELIX: 520 заявників, 420 мільйонів збитків. А слідство призупинили
- Збережіть бруківку з Дамби - підпишіть петицію!
- Біля церкви на Острозького водій Ford збив 46-річну жінку

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Мар'яна Дохват. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Редакція «RIA плюс« та «20 хвилин«	43-00-50	Аварійна тепломереж	25-48-10
Пожежно-рятувальна служба	101	Чергова міської ради	1580
Міліція	102	Довідкова залізничного вокзалу	1505
Швидка медична допомога	103	Довідкова автовокзалу	1504
Аварійна газу.	51-51-26	Цілодобова стоматологічна служба	52-06-09
Аварійна водоканалу	25-26-10	Чергова аптека	24-22-70, 26-93-88
Управління захисту прав споживачів	52-16-65		
Управління транспорту	52-15-14		
Перевірка якості продуктів	52-23-87		
Довідка міськвиконкому	23-63-97		
Головавтоінспекція	52-47-38		
Аварійна електромереж	52-24-66		

ТОП-10 ШКІЛ, ЯКІ НАЙКРАЩЕ ЗДАЛИ ЗНО

Рейтинг загальноосвітніх шкіл Тернополя та області, що посіли найвищі місця у рейтингу шкіл України за підсумками ЗНО 2017 року

	НАЗВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В ТЕРНОПОЛІ	РЕЙТ. БАЛ	БАЛ ЗНО	СКЛАВ (%)
1	Українська гімназія ім. І.Франка	148.4	166.8	100
2	Спеціалізована школа І-ІІІ ст. № 3 з поглибленим вивченням іноземних мов	145.8	164.1	98
3	Спеціалізована школа І-ІІІ ст. № 29 з поглибленим вивченням іноземних мов	143.9	165.3	99
4	НВК "Школа-ліцей № 6 ім. Н.Яремчука"	135.2	153.8	98
5	ЗОШ І-ІІІ ст. № 19	134	150.2	97
6	Спеціалізована школа І-ІІІ ст. № 5 з поглибленим вивченням іноземних мов	133.7	152.8	96
7	ЗОШ І-ІІІ ст. № 13 імені Андрія Юркевича	132.9	154.5	98
8	Класична гімназія	130.7	151.7	97
9	Спеціалізована школа І-ІІІ ст. № 7 з поглибленим вивченням іноземних мов	130.4	150.1	97
10	ЗОШ І-ІІІ ст. № 16 імені Володимира Левицького	129.9	149.1	96

	НАЗВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	РЕЙТ. БАЛ	БАЛ ЗНО	СКЛАВ (%)
1	Чортківська гімназія імені Маркіяна Шашкевича	148.6	172	99
2	Романовоселівський НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. - дошкільний навчальний заклад" Романовоселівської сільської ради Збаразького р-ну Тернопільської обл.	142.9	167.9	100
3	Зборівська державна українська гімназія ім.Романа Завадовича	142.7	167.1	100
4	Борщівська ЗОШ І-ІІІ ст. №2	141	164.5	98
5	Підгаєцька ЗОШ І-ІІІ ст.	140.2	162.8	97
6	Кременецький ліцей імені У. Самчука	140.1	160.1	98
7	Бучацька гімназія ім. В.М. Гнатюка	139.1	160.5	97
8	Черниховецька ЗОШ І-ІІІ ст. Черниховецької сільської ради Збаразького р-ну Тернопільської обл.	138.2	161.7	100
9	Козівська державна українська гімназія імені В.Герети Тернопільської обл.	138	159.0	97
10	Трибухівська ЗОСШ І-ІІІ ст.	137.4	160.5	100

За інф. osvita.ua

Підготував Віталій Антонюк, 0-97-184-17-38, vitaliy.antonyuk@gmail.com

ЧЕРЕЗ 24 РОКИ ЗНАЙШОВ ЛІКАРЯ, ЩОБ ПОДЯКУВАТИ ЗА ВРЯТОВАНЕ ЖИТТЯ

Вдячність ■ П'яний залицяльник матері порізав Назара, коли він був 10-місячним немовлям. 10 ножових поранень, 8 операцій і місяць реанімації. Те, що хлопчик вижив, справді можна назвати Божим дивом. Нині він вже дорослий і знайшов свою лікарку, аби їй подякувати за все

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0–95– 875–33–60, IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

— Я колись хочу дати своїм дітям все те, чого ніколи не мав сам, — каже 24-річний Назар Фотюк. — Тому мрію про повноцінну, люблячу і щасливу сім'ю, в якій знають, що таке вірність...

«Я його обняла і просто так стояла, бо розуміла, що розплачусь. Його «спасибі» коштує набагато більше, аніж всі подарунки та скарби світу»

Спілкуючись з хлопцем, ніколи й не сказав би, що відмалечку йому довелось пройти 10 кіл пекла. Худорлявий, симпатичний і весь час усміхнений. Він абсолютно спокійно розповідає про своє життя, показуючи вирізки з тернопільських газет. Там йдеться про подію, яка трапилась 24 року тому в одній з багатоповерхівок на «Східному».

10 поранень ножем – і вижив

Коханець матері, святкуючи з нею 10 місяців малого, наніс йому 10 ножових поранень. Дитя вкинув у ванну з холодною водою. Крики почули сусіди, які й викликали швидку. Малюка тоді врятувала холодна вода, від якої звузились судини і не дали померти від крововтрати, кажуть медики. А ще — Боже диво...

Про саму трагедію Назар знає хіба від бабусь та з цих пожовклих газетних аркушів. Нагадує про це й все тіло у жахливих шрамах.

— Навіть найближчі друзі, знайомі не знають, що насправді зі мною трапилось, — зніяковівши, каже Назар. — Коли запитували про шрами, всім казав, що прооперували, бо мав проблеми зі шлунком. Знають все мама, бабуся і брат.

Назарового кривдника посадили до в'язниці, де невдовзі його життя обірвалось. Мама й досі проживає з Назаром та його молодшим 17-річним братом Романом, хоча вже давно позбавлена материнських прав. Однак після смерті бабусі саме Назар заробляє гроші і утримує всю родину. Він досі називає Тетяну мамою. Хоча ця жінка, як каже хлопець, йому практично чужа. Батько також позбавлений батьківських прав, бо зловживав спиртним.

Сироти при живих батьках

— Так, ми з Романом — сироти при живих батьках, — розповів Назар Фотюк. — Але ми — як одне ціле, одна купка... Рідншого за нього у мене просто нікого немає. Я за нього — горою.

Зараз Роман навчається у Борщівському технікумі. У Назара за спиною теж диплом Бучацького коледжу ветеринарної медицини, закінчивши який вступив до львівського вишу. До кінця навчання залишався рік, однак Назар залишив його, бо померла бабуся Ольга, яка їх з братом виховувала. І потрібно було дорослішати та брати на себе обов'язки найстаршого у родині.

З тих пір де тільки не працював, доля закинула і до Польщі, звідки повернувся тиждень тому. І разом з бабусею Дарією, татовою мамою, розшукав лікуючого лікаря, яка понад 24 роки тому боролась за його життя.

ІРИНА БЕЛЯКОВА

Назар Фотюк з бабусею та лікарем, яка врятувала йому життя в дитинстві, Нелею Скубенко (зліва)

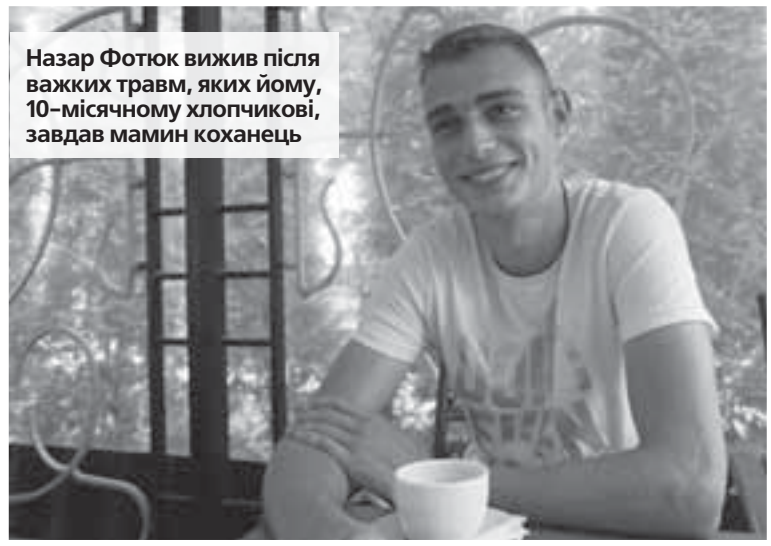

Назар Фотюк вижив після важких травм, яких йому, 10-місячному хлопчикові, завдав мамин коханець

«Зустріч через 24 роки, — написала на власній сторінці у «Фейсбук» сьогоднішній завідувач відділом інтенсивної терапії новонароджених Перинатального центру «Мати і дитина», а тоді лікар реанімації в обласній дитячій лікарні Неля Скубенко. — Жахлива історія не залишила байдужим нікого. Так сталось, що я була лікуючим лікарем. Малюк переніс 8 операцій... і вижив... І ось через 24 роки знайшли мене. Який красень виріс!!! Щасливої життєвої долі тобі, юначе!!! І бабусі многая літа!!!»

Неля Скубенко каже, що коли дізналась, хто цей красень перед нею, перед очима промайнули сюжети з телевізійних новин 24-річної давнини. Стіни у ванній, забризкані кров'ю, і маленьке пошматоване тільце хлопчика, якого понад усе намагались врятувати.

Через 24 роки впізнала очі

— Його мама приходила під реанімацію, доки тривало слідство, — розповідає Неля Скубенко. — Маленька, щупла... Потім, пригадую, коли малюк вже майже оговтався, жінка намагалась його взяти на руки. Дитина тоді її відпихала. І такий у нього погляд дорослий був, ці карі очі... Він сьогодні глянув на мене — я згадала саме ті очі.

Назар з бабусею вже приходили, проте лікар була зайнята з малими пацієнтами. Через кілька днів прийшли знову. Чекали понад годину, доки медик звільниться. Аби подякувати. Аби вклонитись за врятоване життя...

— Я його обняла і просто так стояла, боялась поворухнутися, бо розуміла, що розплачусь, — каже Неля Скубенко. — Він вже у дитинстві так натерпівся, що й на кілька життів вистачило б. Дуже хочу, щоб тепер в нього була щаслива доля. Його «спасибі» коштує набагато більше, аніж всі подарунки та скарби світу. Зараз люблять казати: «це зробило мій день». От ця зустріч і їй подібні «роблять» моє життя...

Друзі просять допомогти на лікування Олександрові Синицькому

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0–95– 875–33–60, IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Термінової допомоги потребує Олександр Синицький. Два роки тому в нього померла дружина, він сам виховує сина. Але, як кажуть друзі і співробітники чоловіка, які звернулись по допомогу до редакції, — біда одна не ходить.

— Олександр Владиславович важко хворий, — розповіла Ірина Красновська. — 25 серпня у нього була операція з видалення пухлини мозку. Та біда не відступила. Знайшли пухлину в нирці, і потрібна ще одна термінова операція з її видалення!

Ціна питання для початкового лікування і оперативного втручання — 100 тис. грн. Часу дуже мало, зазначають друзі. Є лише кілька днів для збору коштів. Адже всі власні матеріальні ресурси чоловік вже вичерпав.

— Не будьте байдужими, — закликають тернополяни. — Не залиште дев'ятирічну дитину сиротою!

ДОВІДКА

Кошти можна переказати на картку ПриватБанку, отримувач Ірина Красновська 5168 7426 0110 9469 5168 7555 3073 6988. Контактний тел.: +380 (68) 053 53 40 (Ірина)

АРХІВ ОЛЕКСАНДРА СИНИЦЬКОГО

Чоловік втратив дружину, сам виховує сина

«НАЙБЛИЖЧИЙ РОДИЧ – ЦЕ СУСІД»

Приклад ■ Найкраще у Тернополі ОСББ на Довженка, 6А відсвяткувало своє 10-річчя. Був концерт, естафети для дітей, смачні страви-гриль та неймовірна випічка від сусідок

ЮЛІЯ НІКІТІНА, JVOLNIKITITA@GMAIL. COM, 098– 872–87–81

ОЛЕСЯ ЧВАНКІНА

Під час свята двору на честь десятиріччя ОСББ були змагання для маленьких мешканців будинку

Дні народження на Довженка, 6А діти святкують усі разом у дворі

Взимку на свято Маланки приходили подивитися мало не зі всього «Східного»

З нагоди ювілею голова ОСББ виготовила фотоколаж з-понад сотні фотографій мешканців будинку

Ініціативності жителів ОСББ на вул. Довженка, 6 А можна лише позаздрити: сусіди разом ходять на екскурсії, їздять на природу, організовують конкурси з призами та щороку організовують молебень за здоров'я мешканців. Голова ОСББ каже, людей просто треба привчити, що вони один одному не чужі. А в спільному домі навести лад можна лише колективно.

ОСББ на вул. Довженка, 6 а створили в 2007 році, і на той момент ще ніхто не знав, що ж таке ОСББ. Олеся Чванкіна є головою правління в ньому з 2014 року, і з того часу будинок отримав звання зразкового типу. Жінка часто організовує з мешканцями всілякі екскурсії, поїздки, конкурси, вистави. І тепер на свята, які організовують його мешканці, приходить мало не весь «Східний». На днях ОСББ гучно відсвяткувало свій 10-річний ювілей.

«Коли моя дитина святкує день народження, я запрошую аніматорів і ми йдемо святкувати в двір. Я хочу згуртувати всіх, щоб ми могли допомогти один одному в складну хвилину»

— Весь секрет у тому, що я безмежно люблю своє ОСББ та його мешканців, — розповідає голова Олеся Чванкіна. — Головне — подати ідею, а люди самі з радістю підтягнуться. Чого ми тільки не організовували: і конкурс на найкращого рибалку з медалями, і на екскурсії ходимо, зокрема в підземелля Катедри, брали участь та перемагали в конкурсах... Взимку організували свято Маланки, на яке прийшов мало не весь «Східний»: ставили костюмовану сценку, до якої готувались два місяці, пригощали людей пампухами і глінтвейном. Без своїх сусідів сама не цього всього ніколи не зробила б. А кожного року ми йдемо на молебень за здоров'я мешканців. До 10-річчя я зробила фотоколаж на фасаді будинку з-понад сотні фотографій наших сусідів.

Олеся Чванкіна — мама двох дітей. Іноді вона сама дивується, як все встигає.

— Я просто творчо підходжу до своєї роботи, — каже вона. — Моя улюблена приказка: «Найближчий родич — це сусід». У нас багато дітей в будинку, і всі вони дружать. Коли моя дитина святкує день народження, я запрошую аніматорів і ми йдемо святкувати в двір. Я хочу згуртувати колектив, щоб ми могли допомогти один одному в складну хвилину. Людей просто треба привчити, що ми один одному не чужі. Є й менш активні люди, але більшість усвідомила, що це наш спільний дім і навести в ньому лад можна лише колективно.

Відомі люди очима дітей

«RIA плюс» продовжує рубрику «Відомі люди очима дітей». Задля експерименту наш кореспондент показала дітям фото політиків, високопосадовців і відомих тернополян

Оксана Дябло-Мурій – бізнес-леді:

Таня (5 р.):
— Ця тьотя працює у школі. Вона вчить діток рахувати, читати, писати. Ну і багато іншого, що роблять у школі.

Соломійка (5 р.):
— Ця тьотя працює у лікарні. Вона лікує людей, у яких болить серце. До неї часто приходять бабусі та дідусі. І вона дає їм солодкі крапельки.

Оксана Костюк – офіціант:

Іринка (4,5 р.):
— Ця тьотя має великий магазин, де є багато надувних кульок. Вона їх надуває, а потім продає. А на зароблені гроші купує «кіндери» і віддає їх діткам.

Віталік (5 р.):
— Ця тьотя працює бізнесменом. Вона має великий офіс, і там працюють люди. А на роботу вона їздить на великому джипі.

Андрій Мілух – економіст

Тарасик (5 р.):
— Цей чоловік - директор. Він працює, де рахують багато грошей. І він вчить людей, як рахувати гроші та купувати машини.

Юля (5 р.):
— Цей дядько працює капітаном корабля. Він має великий круглий руль, і коли він ним крутить, то корабель пливе по морю.

Наталія Червак – журналіст

Дмитрик (5 р.):
— Ця тьотя працює у поліклініці. Вона маленьким діткам робить щеплення і міряє температуру. А ще дає їм спеціальні цукерки, щоб не боліло горло.

Катруся (5 р.):
— Ця тьотя співає реп. Про що? Про любов. І ще вона розмахує руками і так робить «йовйов». А всі інші співають її реп і танцюють.

Андрій Шкула – депутат міської ради

Сашко (5 р.):
— Цей дядько директор поліції. Він дивиться в камеру і спостерігає, чи поліцейські правильно виконують свою роботу. І дивиться за порядком.

Юля (5 р.):
— У нього дуже важка робота. Він готує дітям їсти вдома. Прибирає, пере. А мама? А мама десь працює.

СТУДЕНТ-СИРОТА КАЖЕ, ЩО ЙОГО ПОБИЛА ПОЛІЦІЯ

Біда ■ У хлопця була важка травма голови. Зараз він потребує тривалої реабілітації. Кримінальне провадження за цим фактом розслідує прокуратура

ТЕТЯНА БАЛАГУДА

Загроза життю Андрія минула, але йому потрібна тривала реабілітація, кажуть лікарі

ТЕТЯНА БАЛАГУДА, 068–62–15–443, MRS.BALAGUDA@GMAIL.COM

З важкими травмами голови у нейрохірургічному відділенні Тернопільської університетської лікарні вже більше місяця лежить сирота, студент першого курсу педуніверситету Андрій Жолобчук. За словами хлопця, його нещодавно побили правоохоронці.

Інформацію з проханням допомогти сироті опублікував в соцмережі Facebook голова обласного благодійного фонду «Майбутнє сиріт» Андрій Назаренко.

Ми відвідали Андрія у лікарняній палаті. Хлопець — вихованець Коропецького будинку-інтернату. На початку серпня потрапив до лікарні у важкому стані. На сьогоднішній день він не ходить, та й говорити йому важко. Сказати зміг тільки кілька слів. Хлопець підтвердив, що його побили представники правоохоронних органів біля ресторану «Шинок» в Березовиці. Чому били — не говорили.

«У нього були обдерті штани, коліна пообдирані. Прийшов до хати і сказав: «Тьотя Зоя, мене побили, поліція, четверо чоловіків. Побили мене, а потім тягали по асфальту»

Били і тягли по асфальті

У лікарні ми зустріли жительку Великої Березовиці Зою Сою, яка прийшла провідати хлопця. Жінка познайомилася з ним за збігом обставин — Андрій ще до початку навчання просився у неї пожити.

Після інциденту 9 серпня студент прийшов до пані Зої. Жінка розповіла, що хлопець був побитий, але при свідомості і розповів їй, що сталося. Вона викликала швидку, і його доправили до обласної лікарні. У поліцію не зверталася, бо вагалася — хлопчина був напідпитку.

— У нього були обдерті штани, коліна пообдирані, — згадує пані Зоя. — Прийшов до хати і сказав: «Тьотя Зоя, мене побили, поліція, 4 чоловік. Побили мене, а потім тягали по асфальту».

Як розповів Андрій Зої Сої, продавщиця цілодобового магазину, який знаходиться біля «Шинка» в Березовиці, викликала правоохоронців через поведінку одного із покупців. Останній втік з місця події, а поліція, яка приїхала на виклик, накинулись на Андрія та його друга, нічого не запитуючи та не пояснюючи. Андрій також розповідав жінці, що після розправи полісмени взяли його під руки, привели до його товариша і запропонували підвезти обох додому, але вони відмовились.

Був у комі

Студент потрапив у лікарню у важкому стані, розповів лікуючий лікар-нейрохірург хлопця Олександр Квасніцький. Андрій був у комі другого ступеня із симптомами, які загрожували життю.

— Він мав важку травму голови, — каже нейрохірург. — Зараз загроза для життя минула, але розлади все ще досить значні. Тобто він фактично лежачий. Йому потрібна тривала реабілітація.

Чи відновляться всі функції організму, важко передбачити, додає лікар. Розлади мають тенденцію зменшитись, але наскільки — невідомо. На сьогоднішній день хлопця планують перевести в реабілітаційний центр. Всі витрати на лікування, як зазначив Олександр Квасніцький, на 90% покриває держава. Решту — ті, кому не байдужа доля хлопця.

Проводять розслідування

Як повідомили у прес-службі патрульної опліції Тернополя, 9 серпня, близько 1:50 патрульні поліцейські отримали повідомлення, що на вулиці Микулинецькій невідомий чоловік в нетверезому стані поводиться неадекватно. Прибувши на виклик, патрульні виявили групу осіб, які мали явні ознаки алкогольного сп'яніння та сперечалися між собою. Проте, побачивши поліцейських, вони заспокоїлися. Конфлікт мирним шляхом вирішили на місці. Від написання заяв учасники події відмовилися. Після чого патрульні поліцейські продовжили несення служби.

Наступного дня на спецлінію «102» надійшло повідомлення лікаря університетської лікарні про те, що до лікарні доставили громадянина з тілесними ушкодженнями, який був учасником описаної події. За даним фактом працівники патрульної поліції проводять службове розслідування та перевірку проводить обласна прокуратура.

Як повідомила прес-секретар прокурора області Леся Гурецька, прокуратура розпочала кримінальне провадження 9 серпня 2017 року за фактом побиття студента тернопільського вишу. Проводяться першочергові слідчі дії для встановлення осіб, причетних до даного злочину. Розслідування триває.

Цього року схеми руху на трьох «кільцях» не мінятимуть

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0–95– 875–33–60, IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

На «Рогатці», біля «Маяка» та поблизу магазину «Прогрес» й далі їздитимемо за старими знаками. Нагадаємо, перехрестя з круговим рухом — головні. Зміни до ст. 41 Закону України «Про дорожній рух» набрали чинності ще 28 квітня. Там йдеться про пріоритетність транспортних засобів, що рухаються по колу.

У Тернополі закон не порушують, стверджують у міськраді. Адже всюди кругові перехрестя і так є головними. «Зависли» лише три перехрестя, де «кільця» досі не головні — біля так званої «Рогатки» — перехрестя вул. Живова — Микулинецька — Замонастирська, поблизу «Маяка», що на Мазепи, — Дружби — Чумацька — дамба Тернопільського ставу і біля магазину «Прогрес» — перехрестя Лесі Українки-Слівенська. Там схему руху не мінятимуть, бо це не «кільця», а клумби, пояснили у відділі технагляду міськради.

— Поки що в нас в місті не змінилось нічого, — каже головний інженер відділу технагляду міськради Ярослав Копча. — Неодноразово збиралась комісія, до складу якої входять представники міськради, поліції, проектних організацій. Дійшли висновку, що кардинально міняти поки що нічого не будемо. Принаймні цього року.

Наступного року планують зміни на перехресті, що на «Східному», кажуть у міськраді. Як такого «кільця» там не буде взагалі. Проте буде кілька так званих острівців безпеки у вигляді крапель. Головною дорогою буде вул. Слівенська. Проектну документацію вже замовили. У скільки такі зміни обійдуться бюджету, у міськраді поки що не кажуть. Мовляв, буде кошторис, тоді можна буде називати точну суму. «Маяк» поки що взагалі не зачіпатимуть. Адже це великобюджетний проект.

— Якщо там «кільце» буде головним — як спинити, скажімо, рух машин взимку з Мазепи вниз, аби пропустити кілька машин, які виїжджають з кільця — це проблематично, — каже Ярослав Копча. — Аби зменшити аварійність, потрібно зробити повну реконструкцію перехрестя. І втричі його збільшити. Відповідно, суттєво зменшити проїжджу частину.

А біля «Рогатки» розширення неможливе через існуючу забудову, повідомили у відділі технагляду. Як пояснили в патрульній поліції, доки у Тернополі не встановлять всі нові знаки — їздитимемо за старими.

— Вимогами частини 2 статті 41 ЗУ «Про дорожній рух» визначено, що перевага в русі на перехрестях, де організовано круговий рух, надається транспортним засобам, які вже рухаються по колу, — повідомив начальник сектору безпеки дорожнього руху управління патрульної поліції м. Тернополя Андрій Петрук.

Технічні засоби організації дорожнього руху, в тому числі дорожні знаки, повинні встановлювати згідно з проектами-схемами організації дорожнього руху. Їх розробляють відповідними проектними організаціями за поданням Тернопільської міської ради та погоджують з відповідними підрозділами Національної поліції, кажуть у патрульній поліції.

— Водії зобов'язані дотримуватись Правил дорожнього руху, — каже Андрій Петрук. — Та виконувати вимоги існуючих дорожніх знаків на перехрестях — до внесення міською радою змін в схеми організації дорожнього руху на вказаних перехрестях та встановлення відповідних дорожніх знаків.

ДОВІДКА

Аби замінити дорожні знаки, потрібно близько місяця. Процедура виглядає приблизно так: міськрада дає завдання проектній організації внести зміни в схеми організації дорожнього руху. Проектна організація розробляє одну або декілька схем. Вибирається одна і погоджується в Національній поліції. Далі виготовляють і встановлюють нові знаки. Коли замінять усі, їздити потрібно вже за новими знаками.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА «СВОБОДА» ВЖЕ З НОВИМ ГОЛОВОЮ

Калейдоскоп ■ Ми прагнемо завжди тримати руку на пульсі подій, які розвиваються у файному місті. Пропонуємо політичний огляд тижня

ІЗ СОЦМЕРЕЖ

Володимир Стаюра раптово помер під час відпочинку в Єгипті. Однопартійці характеризують його як сильного політика. Політичні опоненти від коментарів утримуються

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0–97– 445–82–67, NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Після раптової смерті керівника міської організації ВО «Свобода» Володимира Стаюри в політичних кругах неодноразово звучало питання: «Хто займе місце голови?»

Нагадаємо, що Володимир Стаюра несподівано помер 26 серпня 2017 року під час відпочинку в Єгипті. Він був очільником Тернопільської міської організації Всеукраїнського об'єднання «Свобода» та депутатом міськради. Поховали політика з почестями 1 вересня на Микулинецькому кладовищі. В останню путь пана Володимира проводжали побратими, однопартійці, друзі та рідні. Зокрема, на похорон приїхав і лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок, нардеп Михайло Головко та інші тернопільські політики. Почесна варта віддала останню честь померлому трьома пострілами у небо.

Відірвався тромб

Друзі характеризують Володимира Стаюру як харизматичного політика, людину слова та борця за честь і свободу.

У багатьох ЗМІ з'являлись різні версії щодо причини смерті «свободівця». Зрештою, у відеосюжеті наших колег із «Тернопільського інформаційного бюро» голова обласної організації ВО «Свобода» Олег Сиротюк розставив усі крапки над «і» в цьому питанні.

— Після демобілізації Володимира Стаюри минув рік, фактично це була перша сімейна відпустка, коли вони із сім'єю поїхали на відпочинок, — йдеться у розмові. — Трапилась трагедія. За лікарськими висновками, це була раптова смерть, яка виникла внаслідок потрапляння тромбу в легеневу артерію. Але це все сталося саме в той момент, коли він із сином Яромиром був у воді. Коли ця новина прийшла в Тернопіль, то почала обростати неправдивими версіями.

Володимир Стаюра був у числі тих, котрі в 90-х роках піднімали прапор України над міською радою в Тернополі.

Традиційно склалося, що про померлих варто говорити або добре, або краще утриматися. Багато політичних опонентів Володимира Стаюри не захотіли коментувати свої стосунки з покійним. І в цьому є раціональне зерно.

Питання, яке цікавить багатьох, — хто опиниться біля «руля» місцевої «Свободи»?

Обрали Віталія Хоркавого

«RIA плюс» стало відомо, що минулого тижня на засіданні комітету «Свободи» таки обрали виконуючого обов'язки голови — Віталія Хоркавого. Він був депутатом міської ради попереднього скликання.

«Політика буде й далі, а от людини вже не повернеш. Чула про призначення Віталія Хоркавого. Звісно, що йому буде важко. Адже Володимир Стаюра вже визначив серйозний управлінський рівень, якому потрібно відповідати»

Думками стосовно цього призначення та загалом своїми прогнозами щодо подальшого курсу політсили, яка неодноразово опинялася в епіцентрі скандалів, поділилися місцеві депутати.

«Свободівка» Галина Гевко, яка недавно приєдналася до партії, наголосила, що замінити Володимира Стаюру досить важко.

— Я з ним сиділа за одним столом у міській раді. Для мене це велика втрата. Адже Володя був виваженою людиною та великим політиком. Я це зрозуміла з нашої першої зустрічі, — каже вона. — Він був досить простим у спілкуванні, мені досі не віриться, що він уже не з нами...

За словами пані Галини, у покійного були проблеми із серцем. Нерідко він скаржився на високий тиск, але відпочивати не було коли.

— Політика буде й далі, а от людини вже не повернеш, — продовжує вона. — Чула про призначення Віталія Хоркавого. Звісно, що йому буде важко. Адже Володимир Стаюра вже визначив серйозний управлінський рівень, якому потрібно відповідати. Але я впевнена, що у «Свободі» є багато перспективних молодих людей, які зможуть гідно виконувати програму партії. Поживемо — побачимо, будуть достойні кандидати — будемо їх підтримувати!

Як керуватиме новий очільник? Це — питання часу. Але багато чого залежить і від самої організації, впевнений депутат міської ради від ВО «Батьківщина» Андрій Артимович.

— Організація сильна, тож ці питання знайдуть своє вирішення, — каже він. — Володі шкода, він був неперевершений. Ми з ним були у дружніх стосунках. Колись і наші батьки працювали разом. Володі було болісно говорити неправду. Новому очільнику «Свободи» доведеться добре попрацювати, щоб досягнути такого рівня.

Людина, зручна Надалу

Представник політичної партії «Громадянська позиція» Петро Ландяк зауважує, що сильною стороною покійного Володимира Стаюри було те, що він вмів чути аргументи і змінювати свою думку під їхнім впливом. Ця риса повинна бути притаманна тим, хто виконує функцію керівника.

Чи прийдуть кардинальні зміни у тернопільську «Свободу» з новим очільником? Ні, упевнений колишній однопартієць Володимира Стаюри Іван Сороколіт. Нагадаємо, що трьох членів «Свободи» виключили з партії. Івана Сороколіта, Романа Навроцького та Ігоря Турського їхні колишні політичні товариші назвали зрадниками, бо вони нібито не виконують програму партії.

— Насправді, як і раніше, головою організації буде людина, котра зручна Сергію Надалу і буде чітко, без дискусій виконувати всі його вказівки, — акцентує пан Іван. — Саме він і є реальним керівником «Свободи» в області.

Скільки людей — скільки думок. Насправді головне, про що повинен подбати новий керівник міської організації «Свобода», — це інтереси пересічних тернополян. Такої думки депутат міської ради від «Самопомочі» Юрій Штопко.

— ВО «Свобода» — партія, яка має більш ніж 20-річну історію. Як на мене, до її складу входить немало гідних та ідейних людей, котрі могли б успішно виконувати функцію керівника міської організації, — говорить він. — Не можу точно сказати, якими саме критеріями керувалися при виборі нового голови міської організації. Можливо, керівники роблять ставки вже на майбутні місцеві чи навіть президентські вибори. А може, акцент формується на подальшому впливі на фракцію у міській раді, а отже, і результати голосування. Найважливіше, аби новий керівник та всі члени партії не забували своєї місії та працювали на благо громади. Адже виборці «Свободи» — у Тернополі.

«Кардинальних змін наразі не буде»

ІЗ СОЦМЕРЕЖ

Віталія Хоркавого обрали в.о. голови міської організації «Свобода». Кардинальних змін у роботі він поки що не планує

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0–97– 445–82–67, NATALIYA.BURLAKU@20MINUT.UA

Своє призначення «RIA плюс» прокоментував в.о. голови міської організації ВО «Свобода» Віталій Хоркавий. Зокрема, він наголосив, що є прихильником політсили вже з 1999 року. А починалося все ще зі створення Соціал-націоналістичної партії України в 1991 році.

Пан Віталій радий, що організація дала йому можливість бути головою. Він обіцяє робити все, аби виконувати програму партії.

— Головною ідеєю є захист національних інтересів українців, — каже він. — Робитиму все можливе, аби гідно виконувати свої функції. Шкода, що Володя так рано пішов з життя. Звісно, знайти йому заміну дуже важко. Певно, нереально бути кращим. Але буду намагатися тягнутися за ним. Мені пощастило із 2006 року багато чого навчитися у Володимира Стаюри. Він вмів бути патріотом, запалював серця та вів за собою.

Чи готовий Віталій Хоркавий знову стати депутатом міської ради?

— Щоб щось міняти, потрібно бути частинкою того владного механізму, — зауважує він. — Депутати виконують волю громади. Якщо будуть позачергові вибори в міську раду, буду балотуватися.

Цікаво було почути думку новоспеченого керівника міської організації «Свобода» щодо «неугодних» партії депутатів — Сороколіта, Турського та Навроцького. Його позиція мало чим відрізняється від інших представників цієї політичної сили.

— Депутати, які йшли на вибори із програмою партії «Свобода», повинні її виконувати, — каже він. — Якщо конкретні особи не виконують певних політичних засад, ставимо питання про їхнє виключення з партії, а надалі — і позбавлення депутатського мандату. Надалі ці люди можуть спокійно йти на вибори від іншої політичної сили чи створювати власні партії, які відповідатимуть їхнім інтересам. Наразі ми чекаємо рішення ТВК.

Поки що Віталій Хоркавий переймає на себе весь «фронт» роботи, який виконував покійний Володимир Стаюра. Кардинальних змін, каже, наразі очікувати не варто. Будуть збори членів організації, потім вже можна буде говорити про подальшу стратегію роботи.

Нагадаємо, що Віталій Хоркавий наразі лише виконує обов'язки керівника організації. Надалі комітет партії має прийняти рішення щодо остаточного затвердження кандидатури голови. Погоджує її політрада ВО «Свобода» у Києві.

Гарячі ціни тижня
(з 20.09.2017 по 26.09.2017)

МАЮТЬ ШКІЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ БАРАБАНЩИЦЬ І ДУХОВИЙ ОРКЕСТР

Освіта ■ «RIA плюс» продовжує розповідати про особливості шкіл нашого міста. Ми розкажемо, як вони живуть і чим пишаються

АРХІВ ШКОЛИ №24

Перед Новим роком у школі проводять «Віденський бал», учасниками якого є педагоги та одинадцятикласники

ЛЕСЯ ЗАМОРСЬКА, 0–97– 504–25–48, LESIA. ZAMORSKA@GMAIL. COM

Власний ансамбль барабанщиць та мажореток, духовий оркестр і хор, новітні авторські програми педагогів, розмаїття волонтерських, екологічних, здоров'язберігаючих і творчих проектів роблять Тернопільську загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів № 24 особливою. Вона чи не найбільша в місті за кількістю учнів. Їх тут понад 1600!

У свій час саме цей навчальний заклад був одним із п'яти в Україні, що став учасником державної соціальної програми «Школа майбутнього». Після завершення експерименту педагоги продовжують працювати над удосконаленням моделі «Школи-міста» і розвивати таланти кожного учня.

Участь у програмі «Школа майбутнього»

Тернопільська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 24 розташована за адресою вул. А. Живова, 30. Її створили у 1988 році як школу-лабораторію при Тернопільському національному педагогічному університеті з правом проведення дослідно-експериментальної роботи.

Від початку існування школи значна увага приділялась зміцненню здоров'я учнів та пропагуванню здорового способу життя. У 1990 році навчальний заклад став базовим для кафедри охорони здоров'я школярів ТДПУ, а з 1995 року включений у Європейську мережу шкіл зміцнення здоров'я.

Вибираючи філологічний, суспільно-гуманітарний та естетичний напрям у роботі, педагогічний колектив школи основне своє завдання вбачав у формуванні духовних та моральних якостей школярів через ознайомлення їх з культурою рідного краю. Спільними зусиллями багатьох людей — Василем Починком, Павлом Загребельним, Левком Крупою та інших — у школі створили дитяче фольклорне об'єднання «Оберіг». Його учасники успішно гастролювали в Польщі, Чехії, Румунії.

Тернопільська ЗОШ № 24 у 2007-2010 рр. була учасником державної соціальної програми «Школа майбутнього», затвердженої Кабінетом Міністрів України.

— Я прийшов у школу у 2008 році, — розповів директор Ігор Каразія. — На той час вже існував цей проект, учасниками якого були п'ять шкіл на всю Україну. Ми розробили відповідну програму. Її схвалило Міністерство освіти і науки. Відтак почали працювати над темою «Формування розвивального соціально-педагогічного простору загальноосвітнього навчального закладу «Школа-місто» в умовах регіональної освіти». Мета проекту полягала у втіленні в педагогічну практику принципово нового поняття про шкільну освіту дитини. Кінцевий результат передбачав усвідомлення учнем свого унікального природного таланту, засвоєння досвіду його реалізації, а також формування бажання та вміння його постійно розвивати та удосконалювати.

Центри розвитку талантів дітей

Основним завданням школи № 24 було і є створення умов для виявлення та розвитку природних талантів учнів. Для цього тут діють Центри розвитку талантів дітей, що надають широкі можливості для різноманітних видів їхньої мистецької, спортивної та соціальної діяльності.

— Ми вже збудували модель «Школи-міста», — каже Ігор Каразія. — Наше головне завдання було в кожній дитині побачити талант і максимально його розвинути. Тож ми створили віртуальні Центри: розвитку академічних, художньо-естетичних, спортивних, трудових здібностей та розвитку комунікативно-лідерського таланту дітей. Власне на цьому побудований весь навчально-виховний процес у нашій школі.

Керівники гуртків та студій впроваджують у практику свої авторські програми «Екологічний дизайн» (О. Зарічна), «Мистецтво жити в сім'ї» (Т. Головань), «Цікава хімія навколо нас» (Д. Гордій), «Історія рідного краю» (Л. Чайка).

— Концепція нової української школи акцентує увагу на тому, щоб педагоги навчили дітей практичному використанню шкільних предметів у повсякденному житті, — зазначає директор. — У майбутньому ми прийдемо до того, що учні обиратимуть ті предмети, які їм потрібні.

Барабанщиці, мажоретки й оркестр

У школі № 24 з'явилось багато проектів. Зокрема, волонтерських — «Різдво приходить до всіх», «Сім'я потрібна всім», «Від серця до серця тепло передам», «Острів душі». Екологічний проект «Жива вода» дозволив залучити учнів до очищення гирла річки Серет, а «Скриджена земля» і «Почни із себе» — до співпраці з парковим господарством «Топільче». До здоров'язберігаючих проектів належать: «Навчання плавання учнів п'ятих класів», «Репродуктивне здоров'я людини», «Обираємо здоровий спосіб життя», «Моя сім'я — моя фортеця».

«З-поміж шкільних традицій найулюбленішими є «День народження джинсів», коли всі приходять у джинсовому одязі, «Малі олімпійські ігри» із запаленням факела, підняттям прапора та «Віденський бал»

Цікавими є творчі виховні заходи — «Свято гарбуза», «День вчительського хобі», «День народження джинсів», «Свято інтелектуальної, мистецької, спортивної сім'ї», «У гості до сусідньої школи на один день», «Свято козацької слави», «Віденський бал» та інші.

— У нас діють клуб бального і народного танців, хор, вокальні гуртки, — зазначає керівник. — Ми єдина школа в місті, що має свій ансамбль барабанщиць та духовий оркестр. Ці обидва колективи отримали звання «Зразковий дитячий колектив». Діти із задоволенням в них займаються. Мене тішить наступність поколінь. Цього року у п'ятому класі ми створили ансамбль мажореток, які з часом стануть барабанщицями. Батькам це також дуже подобається, бо їхніх дітей бачать у місті. От, наприклад, коли йде колона випускників, то 24-ту школу видно одразу завдяки оркестру, мажореткам і барабанщицям.

Всюди проектори та мультимедіа

У навчальному закладі створена хороша матеріально-технічна база. Діє система контролю «Смарсі». У всіх класах є проектори та мультимедійна техніка.

Належно обладнані виробничі майстерні, два спортзали, тренажерний, хореографічний й актовий зали. Тут функціонує чотири комп'ютерних кабінети. Крім того, до послуг учнів кабінет медичної та стоматологічної допомоги, кабінет психолога. Для першокласників є затишні спальні та ігрові кімнати. Кабінет «Основ християнської етики» став духовною світлицею.

Школа № 24 має свій сайт schkola.net.ua.

Кількість учнів зросла втричі

Станом на 1 вересня 2017 року тут у 52 класах навчається 1607 учнів. Працює 153 педагоги, з яких 17 наразі перебувають у відпустці по догляду за дитиною.

— Коли я прийшов у цю школу, було всього 500 дітей, — каже Ігор Каразія. — За 9 років кількість учнів зросла втричі! Цього року ми набрали аж 6 перших класів. Школа розрахована на 1148 учнів, тож кабінетів не вистачає. Щоб якось вийти з цієї ситуації, ми переробили під кабінети окремі шкільні приміщення та запровадили проект у рамках Центру спортивних здібностей «Навчання плавання учнів п'ятих класів», коли діти йдуть на заняття у басейн в ДЮСШ № 2. Крім того, у нас діють такі спортивні секції, як волейбол, футбол і флорбол.

У ТЗОШ № 24 є перший, другий і третій класи, котрі працюють за програмою «Інтелект України», і один клас, в якому дітки навчаються за програмою «Розумники». Цікавими і пізнавальними для учнів є курси «Уроки сталого розвитку», «Критичне мислення», «Моя цікава планета».

— Завдяки знайомству з війтом однієї польської громади наші учні та вчителі побували в Польщі на весняних канікулах, — розповів директор. — Вони підготували великодню програму, з якою виступали у трьох польських церквах, двох школах і будинку культури. Полякам настільки сподобалося, що вони запросили нас приїхати влітку на оздоровлення. Діти відпочивали там 10 днів. Наразі до Любліна поїхала інша група наших учнів.

З-поміж шкільних традицій найулюбленішими є «День народження джинсів», коли всі приходять у джинсовому одязі, «Малі олімпійські ігри» із запаленням факела, підняттям прапора, нагородженням медалями та «Віденський бал», який організовують перед Новим роком.

«Родзинкою» школи № 24 є ансамбль барабанщиць «Кралі V», а також мажоретки і духовий оркестр. Тож коли крокує колона випускників, ці колективи привертають увагу тернополян, які приходять подивитись на урочисту ходу

ЯК ОТРИМАТИ КОМПЕНСАЦІЮ ЗА ПЛАТНЕ НАВЧАННЯ

Прибуток ■
Аби отримати податкову знижку, платнику податків потрібно надати необхідні документи до відділення податкової інспекції за місцем реєстрації та написати заяву

ВІТАЛІЙ ОНИСЬКІВ, 0–63– 822–77–88, ONYSKIV.VITALIY@GMAIL.COM

Здобути вищу освіту — задоволення не з дешевих. Місцеві студенти кажуть, що за чотири роки платної форми навчання сума набігає чимала. У середньому за чотири роки бакалаврату та майже півтора року магістратури на стаціонарі доведеться офіційно заплатити близько 110 тисяч гривень.

— Таку суму без допомоги батьків сплатити просто нереально, — розповідає студент одного з університетів міста Роман Бойко. — Проживання в гуртожитку платне, харчування також не безкоштовне, підручники купуємо за власний кошт. Якщо врахувати це все, то загальні витрати на навчання сягнуть позахмарних сум.

Держава компенсує витрати

Та частину коштів за навчання можна повернути, кажуть у ГУ ДФС у Тернопільській області (далі ДФС — прим. ред.). Зокрема, студентам-контрактникам, які навчаються у вищих навчальних закладах, держава може компенсувати певну суму грошей завдяки так званій податковій знижці. Ця знижка діє і для тих, хто здобуває другу вищу освіту. Відтак отримати знижку на освіту може сам студент, якщо він офіційно працевлаштований. Також податкову знижку можуть отримати близькі студента, якщо вони оплачують за його навчання. Компенсацію отримати можна за попередній рік навчання.

— Податкову знижку надають, якщо фізична особа протягом звітного року понесла витрати, пов'язані зі сплатою за навчання у вищих та професійно-технічних навчальних закладах, — кажуть там. — Дана норма поширюється як на самих платників податку, так і на їхніх родичів першого ступеня споріднення — батьків, рідних братів та сестер.

Не всі можуть отримати компенсацію

Разом з тим у ДФС кажуть, що є кілька обмежень для надання податкової знижки. Її надають: виключно фізичним особам — резидентам України; якщо людина витратила гроші на придбання товарів, робіт або послуг саме у резидента.

Податкова знижка діє і для тих, хто здобуває другу вищу освіту. Отримати знижку на освіту може студент, якщо він офіційно працевлаштований. Також близькі студента, якщо вони оплачують за його навчання

Крім того, розмір знижки з окремих видів має обмеження, продовжують у ДФС. Зокрема, витрати, понесені на навчання у вищих і професійно-технічних навчальних закладах у 2016 році, не повинні перевищувати розмір доходу, встановленого для застосування податкової соціальної пільги, у розрахунку на кожний повний або неповний місяць навчання (у 2016 році — 1930 грн у розрахунку за місяць). Також встановлено обмеження, що загальна сума понесених витрат не повинна перевищувати загальну суму зарплати людини за цей же рік. Крім того, право на податкову знижку не поширюється на інші доходи, наприклад, доходи від підприємницької діяльності.

Після отримання декларації здійснюється перерахунок утриманого податку на доходи фізичних осіб та визначається сума, що підлягає поверненню. Кошти з бюджету повертають протягом 60 днів поштовим переказом або на банківський рахунок заявника.

Як розрахувати знижку

Алгоритм нарахування податкової знижки розраховується на основі зібраних документів, коментує заступник начальника відділу аналізу та прогнозування надходжень податків і зборів з фізичних осіб, єдиного внеску та розгляду звернень платників податків управління податків і зборів з фізичних осіб Головного управління ДФС у Тернопільській області Андрій Руцький.

— Припустимо, що батько студента у 2016 році витратив на навчання сина (члена сім'ї першого ступеня споріднення — прим. ред.) 10 тисяч гривень, — каже пан Руцький. — Крім того, за 2016 рік батько отримав 100 тисяч гривень зарплати, з якої отримано 18 тисяч гривень податку на доходи фізичних осіб (18% від отриманого доходу — прим. ред.). Податкова соціальна пільга до заробітної плати батька не застосовувалася.

Відповідно, розрахунки будуть наступні, продовжує податківець. Перше, що потрібно, — визначити базу оподаткування: 100000−10000 = 90000 грн. Після чого визначаємо суму податку на доходи фізичних осіб із цієї бази: 90000 х 18% = 16200 грн. Тоді визначаємо суму податку на доходи фізичних осіб, яка підлягає поверненню, шляхом різниці між фактично утриманим податком та податком, який слід утримати внаслідок застосування податкової знижки: 18000−16200 = 1800 грн.

— Таким чином, сума податку на доходи фізичних осіб, яка підлягає поверненню через застосування платником права на податкову знижку, становить 1800 гривень, — каже податківець.

Пільга не лише для навчання

Податкова знижка надається не лише на навчання у вищих та професійно-технічних навчальних закладах, зазначають у ДФС, а й за благодійність, відсотки по іпотечному кредитуванні, за витрати на переобладнання машин під біопаливо. Окрім цього, тернополяни можуть отримати за витрати на отримання доступного житла, проте лише за державними програмами тощо.

До слова, у відділі організації роботи ДФС кажуть, що лише від початку цього року тернополяни подали більше 4186 декларацій про майновий стан та доходи від громадян області, які відобразили 40,2 млн грн витрат і, відповідно, заявили до повернення суми податку з доходів фізичних осіб у зв'язку з реалізацією ними права на податкову знижку. (Минулого року 2016 осіб задекларували 43 млн грн — прим. ред).

Зокрема, 3718 декларацій, а це 88,8% від загальної кількості, стосувалися отримання податкової знижки у зв'язку з понесеними витратами на навчання, 77 — у зв'язку зі сплатою відсотків за іпотечними кредитами, 367 — зі сплатою страхових внесків за договорами довгострокового страхування життя, 6 — із витратами по оплаті допоміжних репродуктивних технологій та усиновленню дітей, 15 — у зв'язку з переобладнанням транспортних засобів, 2 — які понесли витрати на сплату видатків на будівництво (придбання) доступного житла.

— За результатами перерахунків цим громадянам начислено до повернення 6,7 млн грн податку на доходи фізичних осіб, з яких 6,2 млн грн податку або 93% від визначеної суми вже повернено, — кажуть в ДФС.

У ГОЛЛАНДІЇ ЦВІТУТЬ СОНЯХИ В ПАМ'ЯТЬ ПРО ЗАГИБЛИХ «БОЇНГА-777»

Трагедія ■ У Нідерландах цього літа відкрили парк пам'яті загиблих в авіакатастрофі над Донбасом 17 липня 2014 року. Спогадами про це місце поділились тернополяни

ВИДАВНИЦТВО RIA

Багато цікавого і захоплюючого можна побачити та відчути, відвідуючи країну тюльпанів — Королівство Нідерландів. Тут відчуваєш, що ти немовби потрапив до казкового королівства. Старовинні, але працюючі вітрові млини, дивовижні міста і замки.

Всю територію перетинають безліч каналів і річок, сучасні швидкісні залізниці та автомагістралі з великою кількістю мостів, тунелів та складних транспортних розв'язок, велосипедні доріжки, які, мов інтернет, покривають всі можливі напрямки пересування людини: вулиці, дороги, парки, ліси, поля, порти... Культурні й історичні пам'ятки від епохи «золотого віку» до сучасності, собори, музеї, виставкові і торговельні комплекси, різноманіття парків, скверів, ресторанів, кафе та інших місць відпочинку.

У тернополян Володимира та Ольги Пермякових, які цього літа побували в Нідерландах, залишилося багато спогадів про цю країну.

> «У парку посаджено 298 дерев, кожне з яких символізує пасажира з борту авіарейсу МН 17. Стрічка оточена сегментами соняхів, які нагадують поля на сході України»

— Інколи спадає на думку: «Чи можливе таке в нашій країні?», адже Україна має давню та величну історичну і культурну спадщину, родючі землі, багато лісів, річок і водойм, — каже пан Володимир. — Проте ставлення людей до національних багатств — різне: голландці ставляться до них, як до свого власного, а українці часто — як до чужого.

Парк поблизу аеропорту

Особливо тернополян вразило відвідання парку «Національний монумент МН 17» пам'яті загиблих в авіакатастрофі над Донбасом 17 липня 2014 року.

За три роки після цієї трагедії 17 липня 2017 року поблизу аеропорту Амстердама «Схіпхол» на околиці містечка Вейфхейзен відкрили меморіал жертвам авіакатастрофи малайзійського літака «Боїнг-777» рейсу МН 17 Амстердам — Куала-Лампур. Літак збив російський зенітно-ракетний комплекс «Бук» біля с. Грабове Донецької області. Серед 298 людей, загиблих в авіакатастрофі: 196 осіб — громадяни Нідерландів, 39 — громадяни Австралії, решта жертв з Малайзії, Великобританії, Індонезії, загалом з 10 держав, з них 80 дітей.

— Людське горе усвідомлюєш не стільки за цією статистикою, а більше за обірваним життям, долею кожного, хто став жертвою військового злочину, вердикт якому повинен винести Гаагський трибунал, — каже Володимир Пермяков. — Це відчуття передає «Національний меморіал МН 17», створений за задумом голландських митців — архітектора Рональда А. Вестерхойса, дизайнера Робберта де Конінга та лісознавця Арольда Янсена.

Квітка спільної трагедії

Дизайн парку виконаний у формі меморіальної стрічки, яка є символом пам'яті жертв авіакатастрофи і використовується фондом родичів жертв МН 17 «Stiching Vliegramp MH 17».

— У парку посаджено 298 дерев, кожне з яких символізує пасажира з борту авіарейсу МН 17, — розповідає тернополянин. — Стрічка насаджень оточена сегментами соняшників, які цвітуть у липні і нагадують соняшникові поля на сході України, де знайшли уламки літака. Ця сонячна квітка нагадує нам ще про одну трагічну подію на сході України — розстріл російським агресором українських військових і добровольців в степах під Іловайськом. Саме тому соняшник можна вважати символом спільної трагедії народів України, Нідерландів та інших країн, чиї представники загинули від рук російських терористів.

У центрі меморіального комплексу також розміщена металева стіна, покрита іржею, висотою 4 метри та завширшки 16 метрів з отвором посередині, що нагадує ілюмінатор літака. Через отвір в стіні видно голубе небо, як з ілюмінатора літака, а позаду стіни — жовте поле соняшників.

— Сталь символізує собою горе, бо коли йде дощ, можна бачити на стіні сліди води, як сльози за загиблими в авіакатастрофі, — розповідає тернополянин. — Перед стіною встановлена скульптура кулеподібної форми з нержавіючої сталі, яка символізує око, що дивиться в небо, вона передає зв'язок між родичами та загиблими в авіакатастрофі. На її поверхні викарбувані прізвища та імена всіх жертв трагедії. Зверху скульптура виглядає як око з радужною оболонкою.

Під час відкриття монумента зачитали імена 298 жертв авіакатастрофи. Їх пам'ять вшанували 2000 родичів, король Нідерландів Віллем-Олександр, королева Максима, прем'єр-міністр Марк Рютте, члени уряду та посли іноземних держав. У кінці церемонії королівська сім'я і 17 дітей поклали соняшники до пам'ятного знаку.

298 дерев, які символізують загиблих

Біля входу до меморіального парку можна побачити велике панно із зображенням макета національного парку та описом його розробників.

— Рухаючись далі по центральній алеї, ми підійшли до «меморіальної стрічки» з молодих дерев, — розповідає Володимир Пермяков. — Щоб піднятись до насаджень, необхідно пройти пандусом, що чимось нагадує трап літака. Ряди дерев розділені доріжками, проложеними вздовж всієї «зеленої стрічки». Під кожним деревом встановлена пам'ятна табличка, на якій викарбувані прізвище, ім'я, вік та країна походження жертви авіакатастрофи. На багатьох деревах родичі повісили фотографії або улюблені предмети загиблих. Помічаючи підвішені на гілках іграшки, розуміємо, що йдеться про загиблих дітей. Коли читаємо написи на табличках, душу огортає смуток, їм було 5, 7, 8, 11... років. Ось четверо дерев з однаковими прізвищами — це загинула вся сім'я. Далі фото молодої пари, вони тільки одружилися і разом полетіли у вічність у своєму першому подружньому турне.

Один за одним висаджені 15 хвойних дерев загиблим членам екіпажу авіарейсу МН 17. Ми пройшли від краю стрічки до її середини, від дерева з табличкою 1 до дерева з табличкою 298. На шляху ми бачили, як родичі з однієї з азійських країн висаджували квіти на газоні біля дерев, інші сиділи на лавці в глибоких спогадах про загиблих або стояли в печалі, дивлячись на фотографії, які повісили на гілках дерев.

У «зеленій стрічці» посадили більше 10 видів дерев: від фруктових до хвойних, додає тернополянин. Їх насадженням займались родичі загиблих та представники малайзійської авіакомпанії і посольства. Разом з авторами проекту меморіалу вони створили місце, де кожен може зберегти свої спогади про 298 пасажирів та членів екіпажу літака. Життя кожної жертви буде метафорично продовжуватися в цих меморіальних деревах.

— Відразу за місциною, на якій розташований парк пам'яті жертв авіакатастрофи, бачимо, як один за одним заходять на посадку літаки. І хочеться вірити, що більше ніколи трагічні звістки не торкнуться летовища «Схіпхол», — каже Володимир Пермяков.

ВОЛОДИМИР ПЕРМЯКОВ

Родич тернополян показує на прізвище свого колеги, який разом з дружиною та дітьми були пасажирами злощасного рейсу

Вхід до парку «Національний монумент МН 17», дизайн якого виконаний у формі меморіальної стрічки

НЯНЯ ДЛЯ МАМ

Новації ■ Тернополянка Леся Дерень опанувала нову для Тернополя професію – вона помічниця при пологах

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0–67– 346–52–39,
DIANA.OLIJNYK@GMAIL.COM

Леся Дерень — мама трьох дітей. Свій позитивний досвід у пологах вона уже майже рік передає жінкам, яких супроводжує під час народження їхніх малюків. Також вона навчає пари, які хочуть народжувати разом. Леся має нову для Тернополя професію, яку у світі називають доула.

Бажано, щоб доула мала власний позитивний досвід пологів. Тобто народжувала неодноразово, легко, не мала негативних спогадів, щоб могла жінці передати такий досвід

— З грецької доула — рабиня, але греки не люблять цього слова, тому кажуть парамана, тобто та, хто біля мами, — каже Леся. — Це жінка, яка допомагає роділлі практично, емоційно і психологічно.

Пройшла навчання

Тернопільську доулу шукають через соцмережі, дізнаються в школі материнства, радять лікарі.

— За освітою я — сімейний лікар, — розповідає Леся Дерень. — Медична освіта плюс три вагітності і позитивний досвід пологів дають впевненість у власних силах, що я можу допомагати жінкам. Люблю працювати з вагітними і дітьми. А дізналася про таку професію по телебаченню. Старша донька дивилася телевізор і каже: «Мамо, дивись, показують про няню для мам». Я зацікавилася. Почала шукати, де в Україні є таке навчання. Зраділа, коли знайшла Асоціацію фахівців з природного батьківства в Києві. Треба було отримати рекомедації, довго чекати, поки набереться група на курси. І от минулого листопада закінчила навчання, а з початку цього року працюю доулою.

Бути медиком – не головне

— Одне з перших питань до мене — чи маю я медичну освіту, — розповідає Леся. — Але це не головне. Ця професія з'явилася після експерименту, коли породіллям допомагали жінки без медичної освіти. 50 років тому в США психотерапевт і педіатр досліджували пологи в перевантаженому пологовому будинку. Вони запросили підготованих жінок без медичної освіти супроводжувати породіль і побачили, що з доулою народжували швидше, ризик медичних втручань був меншим — було менше кесарських розтинів, епізіотомії, слабкості пологової діяльності.

Головне — вміти налаштувати жінку на позитив, каже Леся. Ось чому серед доул в Україні багато психологів. Бажано, щоб доула мала власний позитивний досвід пологів. Тобто народжувала неодноразово, легко, не мала негативних спогадів.

Доула супроводжує жінку від початку переймів, весь період пологів і дві години після їх закінчення. Також вона мінімум двічі консультує жінку під час вагітності. Таким чином готує жінку психологічно і фізично до пологів. Розповідає, які є періоди пологів, який може бути біль, як його полегшити, який буде психологічний стан, щоб жінка була до цього готова, не хвилювалася і не боялася.

— Так, щоб одразу прийти вже на пологи — так не можна, — розповідає Леся. — Треба познайомитися, звикнути одна до одної. Жінка має відчути, що вона може розслаблятися в моїй присутності.

Хвилювання рідних можуть шкодити

Леся розповідає, що вона двічі народжувала з мамою, а на треті пологи вмовила прийти чоловіка.

— Із чоловіком було легше, тому що мамам властиво хвилюватися, — пригадує Леся. — Мама переймається за доньку і онуків емоційніше, а це передається жінці.

Породіллі, які обирають доулу, говорять, що вони хочуть мати поруч кваліфіковіаного спеціаліста, який точно знає, що відбувається з ними і як їм допомогти. Бо якщо чоловік не знає, що відбувається з дружиною і якщо ще й сам починає хвилюватися, то така «допомога» може зашкодити. Якщо жінка бачить, що чоловік ще не готовий до партнерських пологів, може обрати собі доулу, щоб почуватися захищеною. Коли жінка відчуває, що в будь-який момент їй допоможуть, вона розслабляється, і пологи проходять легше.

Також доула навчає пари до пологів, щоб вони знали, як діяти в різні періоди пологів, навіть такі моменти, коли з жінкою потрібно поговорити, а коли не варто, яку позу треба зайняти, як робити знеболювальний масаж.

Доула і медики – спільна праця

Жінки слухають поради доули, «вбирають» кожне слово, рух, міміку, дотик. А на запитання, як її роботу сприймають медики, Леся відповідає, що коли лікар розуміє важливість її допомоги, то налаштований на співпрацю.

— Це залежить від лікаря, від його компетентності, ставлення до пацієнта, — говорить доула. — Вони знають, що я і вони працюємо на благо жінки, щоб вона легше народила. До того ж лікар не може весь час бути з породіллею. Жінка має бути з партнером, а лікар приходить час від часу. Є медики, які насторожено ставляться до доули, цікавляться, чи я маю спеціальну освіту. Але коли бачать, що я не заважаю роботі лікаря, то їхні страхи розвіюються.

Був випадок, що доулу порадила для вагітної лікар. Адже Леся зустрічалася з медиками в міському перинатальному центрі і жіночій консультації, ознайомила з послугою. Бо лікар повинен знати, чи жінка має з ким йти на пологи. Якщо є таке бажання, він має бути обізнаним, щоб порекомендувати жінці професійну допомогу.

— Я завжди наголошую жінкам, що хоча я і лікар, але на пологи йду як доула. Ця допомога — не медична. Я не слухаю серцебиття, не роблю огляд, не призначаю ліки і не виконую медичних втручань. Я можу лише пояснити дії лікаря. І, до речі, доула не може йти на домашні пологи. Це не дозволено. Доула в нас працює лише в умовах медичного закладу. А в тих країнах, де дозволені домашні пологи, доула йде додому в супроводі акушерки.

Як виглядають пологи з доулою

Супровід доули починається від початку перейм.

— Починаємо спілкуватися по телефону. Жінка радиться щодо усіх змін, які з нею відбуваються, коли варто їхати в пологовий, — розповідає Леся Дерень. — Якщо все йде добре, то кажу, що може ще побути вдома, бо особливо перші пологи тривають довго. Якщо жінка говорить, що хоче вже їхати в пологовий, я не можу вказувати їй довше залишатися вдома. Робимо так, як вона вирішує. Я чекаю її в медзакладі. Заходимо в приймальню. Переодягаємося.

Якщо пологова діяльність активна, тоді в зал запрошують партнера. Головним завданням доули є створення відчуття комфорту і затишку. Може допомогти піднести речі, переодягнутися, попити, поїсти, робить усе, що потрібно породіллі в той момент. Безпосередньо в пологовому залі пропонує зайняти зручне положення.

АРХІВ ЛЕСІ ДЕРЕНЬ

Робота доули полягає в тому, щоб жінка швидше і легше народила, говорить тернопільська доула Леся Дерень

— Легше проходять перейми в положенні з опорою на щось, в цей час я можу допомогти масажем місць, де збирається багато нервових закінчень, переважно це низ живота чи ділянка куприка, там, де її найбільше болить, — розповідає Леся. — Треба знати, які рухи будуть найбільш ефективними. Там погладити просто не допоможе. Далі пробуємо бути на фітболі, паралельно знаходимо тактику дихання. У першому періоді допомагає дихання з подовженим видихом.

Коли перейми сильніші, проміжки між ними коротшають, обирають нове дихання — поверхневе — і нове положення. Одні жінки люблять сидіти на фітболі інші ні.

Коли доула показує, як дихати, жінка «зчитує» її дії, бо говорити в пологах часто зайве.

— Жінка постійно хоче підтримки, — розповідає Леся. — Однією рукою масажуєш поперек, бо знеболюєш, а тут вона хоче пити і береш воду, але при цьому вона говорить, що від неї відійти не можна. При будь-якому огляді лікаря вона хоче тримати тебе за руку. Коли лікар щось робить, жінка хоче пояснень, що означають дії лікаря, чи вони потрібні, чи це безпечно. Я не приймаю рішень, лише поясню, що буде, якщо зробить так чи інакше.

Жінку не можна жаліти під час пологів, розповідає доула. Бо тоді вона розслабляється і не працює.

— Говорю, що біль — це сигнал до праці. Ніхто цей шлях замість неї не пройде. Кажу, що кожну перейму треба сприймати як крок на шлях наближення до дитини, — каже Леся. — Якщо ти розумієш, що допомагаєш дитині, а не налаштована, що мене болить, пожалійте мене, то усе мине інакше. Дихає глибше — значить краще кровопостачання, менше болю. Бо біль йде від того, що матка «голодує», якщо жінка «затиснута» від страху, є спазм судин від адреналіну, тоді біль сильніший. Якщо розслабилася і глибоко дихає на перейми — браку кисню нема, больові відчуття менші.

У пологах важливо правильно тужитися, зауважує доула.

— Хоч ми вчимося це робити на заняттях до пологів, в пологах інтелектуальна діяльність на нижчому рівні, жінка діє на рівні підсвідомості, — каже доула. — Коли вона в такому стані, може повторювати мої рухи: коли треба тужитися, а коли ні, щоб уникнути розривів при пологах. Нагадую, щоб не закривала очі і рот на потугах, це допомагає правильним діям. Я підтримую жінку, щоб вона була в напівсидячому положенні, щоб не лежала на кріслі. Так краще.

В останньому періоді пологів доула стежить, щоб виконали усі побажання мами.

— Наприклад, все більше жінок бажають не одразу перерізати пуповину, щоб дитина отримала пуповинну кров, — розповідає Леся. — Тож мій обов'язок як доули нагадати лікарю про це, якщо жінка має таке бажання. Далі допомагаю прикласти дитину до грудей, якщо потрібно переодягнутися, принести потрібне.

А після пологів доула розповідає про догляд за малюком, як налагодити грудне вигодовування. А також про те, як жінці швидше відновитися після пологів.

407519_inf

ХОЧЕМО, ЩОБ ЛЮДИ ПИЛИ ЧИСТУ ВОДУ

БЛОГ

ДЖЕРЕЛЬНА плюс

НАТАЛЯ МУДРА

Своїм секретом успіху ділиться засновник компанії «Джерельна Плюс» Кічула Сергій.

Де ви народилися, хто ваші батьки і що вони зробили для того, що ви зараз тут?

Я народився в селі Великі Гаї, яке я дуже люблю і наповнююся його енергією. Тому на даний час прийняв рішення повернутися сюди жити з Тернополя. Тут спокійно і затишно, а до Тернополя зовсім близько. Я з тих українців, які мали змогу навчитися досвіду на «лихих 90-х». Мої батьки прості робітники заводу «Ватра». У сім'ї четверо дітей, з яких старший я. Батьки не мали можливості дати мені престижну освіту чи кругленький капітал, але постійно робили спроби вирватися в краще ділове середовище. Вони показували мені своїм прикладом прагнення до кращого життя, як не опускати руки та залишатися людиною в будь-яких ситуаціях.

Ви навчалися в ТНТУ ім. І. Пулюя, вам подобається інженерія?

У політесі я навчався на менеджменті, обрав його тому, що в Тернополі це був найдешевший факультет, але, скажу відверто, інститутит поки мені не згодився. Ті знання, які дає навчальний заклад, далекі від реалій ведення бізнесу. Вчитися треба в людей, які роблять бізнес, а не за застарілих підручниках, які написали професори, що не заробили жодної гривні в бізнесі. Я постійно відвідую різного роду тренінги, семінари, спілкуюся з досвідченими людьми в бізнесі і, звичайно, ризикую та отримую власний досвід.

Наскільки нам відомо, ви два роки працювали менеджером зі збуту на «Ватрі». Чому ви обрали бізнес?

Після одруження мій тесть Потюк Михайло Васильович запропонував роботу на «Ватрі». Я погодився, тому що працював комірником на продгуртвні, а зарплатня на «Ватрі» була вищою. Робота не була мені до душі, і я постійно шукав варіанти, як себе реалізувати. Одного разу, будучи у відрядженні в Москві, я звернув увагу на автомобілі, які розвозять воду по місту. У Тернополі це було щось нове. Моніторинг ринку, бізнес-план, кредит у Приватбанку, трішки сміливості — і я приватний підприємець.

Що вас зацікавило саме в бізнесі з водою?

Я щасливий у своїй роботі. Це справа, яка дає мені матеріальне і моральне забезпечення. Мене надихає сама ідея, щоб тернополяни пили чисту, якісну, смачну воду, і здоров'я їхнє було міцним. Культура споживання чистої питної води з кожним роком зростає, і я відчуваю в цьому свою заслугу. Ми йдемо до європейського рівня життя, і я мрію, щоб наші люди похилого віку були здорові, активні, раділи життю, а не проводили свій час у поліклініках і лікарнях.

Якими секретами успіху ви могли б поділитися?

Насамперед це впевненість у собі, ідеї та цілі, які досягаєш, не звертати уваги на песимістів, які навколо хочуть «допомогти».

По-друге — велика команда, з якою я вершу історію, це рідні для мене люди, однодумці, підтримка і надійність. Велике бажання бути лідером, номером один у своєму секторі роботи, а це означає робити свою справу краще за інших, якісніше, креативніше, і від цього виграють як наші клієнти, так і ми.

Чи важко працювати в кризу?

Я сприймаю скачки в бізнесі, як погоду в природі, а всі знають, що в природи немає поганої погоди, і я шукаю плюси у всьому, що відбувається. Криза дозволяє відсіяти слабких конкурентів, відповідно, збільшується поле для роботи. До того ж слабкий конкурент заставляє розслаблятися, що не є добре!

У вашому бізнесі постійно якісь зміни, реорганізації, тому що у ньому нема стабільності?

Стабільності у світі немає. Щоб йти в ногу з потребами світу, треба розвиватися, вдосконалюватися, ось чому я ставлю собі запитання: «Що я буду робити завтра, через рік чи 10 років?» У бізнесі неможливо стояти, відсутність дій — шлях до банкрутства.

Чи виникає бажання виїхати з України?

Іноді, скажу чесно, мене відвідують такі думки, але я розумію, що це — варіант втечі від проблем. А я звик проблеми вирішувати. Я патріот України та свого міста, а просто їх любити мало, треба ще щось робити, щоб жилося краще.

Ми знаємо, що ви голова Громадської організації «Моя українська мрія», розкажіть щось про неї, ви готуєтесь у політику?

Громадська організація дозволяє реалізовувати деякі мої проекти освітнього, природоохоронного і благодійного характеру, але це не політика, не піар — це реалізація моїх українських мрій, я просто роблю світ кращим.

До речі, ваше хобі — благодійність, розкажіть детальніше

Це тема, про яку я не говорю, не хвалюся і не піарюсь, я просто роблю, не оглядаючись. На мою думку, такою повинна бути благодійність. Кожна людина має дорости до усвідомлення, що найбільша радість у житті — допомагати іншим людям.

ДОВІДКА

2005 рік. Заснував компанію «Вода Прикарпаття. Доставка бутильованої води ТМ «Еко».

2008 рік. Організував розвезення та реалізацію питної води з автоматів ТМ «Долина плюс».

2012 рік. Заснував компанію «Природна вода», доставку бутильованої води.

2017 рік. Реорганізував декілька компаній з продажу питної води в групу «Джерельна плюс» (продаж води на розлив з автомобілів, торгових автоматів і доставка бутильованої води під одним брендом «Джерельна плюс»).

Народився 25.01.1980 р. у с. Великі Гаї Тернопільської області, закінчив ТДТУ ім. І. Пулюя за спеціальністю «Менеджмент організації».

Одружений, виховує трьох доньок.

Автомобіль: Land Rover.

Хобі: футбол, змішані єдиноборства, благодійність.

ТЕТЯНА РУДНИК: «ДИТИНУ ТРЕБА ЗАОХОЧУВАТИ ДО НАВЧАННЯ ГРАЮЧИСЬ»

Бізнес-ланч ■ Про життя і справи розповідає засновниця Клубу розвитку дитини «Капітошка»

ЮЛІЯ НІКІТІНА, JVOLNIKITITA@GMAIL.COM, 098– 872–87–81

— Коли відкрили фірму? Чому вирішили зайнятися цим бізнесом?

— Клуб розвитку дитини «Капітошка» почав функціонувати у 2011 році. Працювати з дітками почала ще у 17 років і зрозуміла, що це найкраща для мене робота, яка може бути. Оскільки освітній центр, де я працювала, закривали, батьки та діти були дуже засмучені та просили продовжити підготовку до школи деінде. Так я відкрила клуб розвитку.

— Які особливості послуг, котрі пропонуєте?

— На сьогоднішній день ми пропонуємо освітні послуги для дошкільнят та молодших школярів, а саме у нас працює: 1) Клуб розвитку, який включає у себе: розвиваючі заняття для діток від 1,5 до 5 років, підготовка до школи, арт-терапія, англійська мова, мобільна няня, консультації психолога, соціального педагога. 2) Міні-садок та садок повного дня — де маленька кількість діток у групі, що дозволяє використовувати індивідуальний підхід до кожної дитини, щоденні прогулянки, велика кількість наочності та матеріалів, цікаве навчання на високому рівні, належний догляд та увага. 3) Для молодших школярів ми пропонуємо табори на час канікул (весняних, літніх, осінніх та зимових), групу продовженого дня, репетиторство.

— Хто є вашими клієнтами?

— Наші клієнти — це дітки, мамусі, татусі, бабусі та дідусі, які хочуть, щоб дітки були розумними, вихованими, а найважливіше — щасливими.

— Які плани команди на наступний рік?

— Надалі проводити якісне навчання для працівників, яке у нас відбувається щотижня, для покращення вже наявних послуг. А також плануємо розширити спектр послуг, наразі працюємо над новим напрямком — курси та тренінги для батьків і майбутніх педагогів.

— Чи важко було знайти кваліфікованих працівників?

— Це одне із найважчих завдань. Мій син відвідує наш садок, тому я дуже уважно підбирала працівників, які були б не просто висококваліфікованими спеціалістами, а й щиро любили дітей та були дуже відповідальними, оскільки довірити своє чадо комусь дуже важко. Протягом існування клубу у нас працівники не змінювалися, тільки добирали нових. Вранці прокидаються зі словами: «Добий нанок, мамуся, ідем в Папітошку?» Коли дитина з радістю іде у садок — це і велика радість для мами. А для вихователів — це величезний плюс.

— Що відрізняє вас від конкурентів?

— Ми єдиний клуб у Тернополі, який проводить розвиваючі заняття та підготовку до школи у форматі навчання та гри. Заняття триває 45 хвилин, після того — чаювання та година для ігор під наглядом педагога. Адже саме через гру проходять усі виховні процеси.

— Чи допомагає вам сім'я у веденні справи?

— Так, особливо мій син. Він надихає на пошуки нових методів виховання та навчання, нових напрямків роботи з дошкільнятами, а також вчить працювати та розвивати важливі риси — це любов та терпіння.

— Чи є у вас власна формула успіху?

— Я знайшла справу, яка мені до душі. Головне — терпіння, час, любов до дітей, пошук у кожній дитині позитивного. Я також мама і розумію, наскільки хочеться дати дитині найкраще.

ДОВІДКА

Тетяна Рудник народилася 15 серпня 1989 року в Тернополі Сімейний стан — виховує сина Маркіяна, 3 роки. Освіта — закінчила ТНПУ ім. В. Гнатюка у 2011 році за спеціальністю «Соціальний педагог». Диплом з відзнакою. Хобі — баскетбол, великий теніс.

Контактний телефон: 097-616-39-63

Тернополяни визнали Клуб розвитку дитини «Капітошка» переможцем у щорічному конкурсі «Народний бренд 2016».

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Ніц то не впливає

ТАРАС ХЛІБОВИЧ,
ФОТОГРАФ:

Радісно спостерігав на етнічному івенті в Борщеві, що традиції зберігаються і примножуються. Традиції антисоціальної поведінки в багатолюдних місцях, відсутності поваги і любові до ближнього.

Як це мило, коли заледве пробираєшся по вузькій алейці, де в хаосі рухаються люди в двох напрямках, нараз спостерігаєш, як дві цьоці ведуть милий діалог і створили апокаліптичний корок. Як жіночка внізапна нагнулася до дитиночки, даючи знати, до якого місця вона посилає ваші проблеми в пересуванні алейкою. Не вплинуло на наші давні традиції те, як масово народ тусується по Європах. Ніц то не впливає. Підозрюю, що наш трудовий емігрантський люд на вихідних має в носі можливість вивчати соціальні досягнення народу, на який арбайтен. І займається віночерпієм і чрєвоугодством.

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Намішали

НАЗАР САРАБУН,
КЕРІВНИК ОБЛАСНОГО ШТАБУ «ПРАВОГО СЕКТОРУ»:

Пост на тему «У сім'ї не без...» або «Ви шо ...! ...!»

От який баламут придумав, плутаючи грішне з праведним, вирішив, що тернопільський фестиваль сала і самогону можна назвати «націоналістично-гастрономічним???!!!!»

Пропагувати бухло і ставити поряд з цим націоналізм, може лише вузьколобий недомірок, який і найменшого уявлення не має, що це слово означає і якою ціною збереглося.

Людям, які, ризикуючи життям і здоров'ям, сім'ями, проводячи життя в концентраційних таборах і тюрмах, за націоналістичну позицію, людям, які продовжують виборювати Українську Самостійну Соборну Державу на фронті й в умовах антиукраїнського режиму, було приурочено фестиваль «сала і самогону»... Включіть мозок... Загугліть термінологію і не спонукайте невідомих націоналістів до гріха.

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Язик скрутиться в букву «зю»

АНДРІЙ МЕЛЬНИЧУК,
МАНДРІВНИК:

Мені ріжуть вухо закінчення «-инщина», «-а (я)нщина,— івщина». Вони неінформативні, всі ці ЩчШ відлякують туриста.

От вимовте «Шманьківчивеччина і Шманьківвеччина туристична запрошує». А якщо це омріяний англомовний турист? У нього язик в букву зю скрутиться.

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Пояснити, що люди різні

СВІТЛАНА ЧЕРНЕЦЬКА,
ЖУРНАЛІСТ:

«Не читал, но осуждаю»... Здається, саме таким слоганом керуються ті, хто погрожує Larysa Denysenko і критикує її дитячу книжку про Майю та її однокласників.

А я прочитала. Це зайняло хвилин 5... Прочитайте і ви. Вашій дитині стане так просто пояснити через цю книгу, що люди різні.

У них різна зовнішність, різні обставини, різні родини. Але це не робить їх гіршими чи кращими. Кожен хороший по-своєму і вартий любові та дружби.

Якою інтелігентною не була б сучасна родина, в ній все одно живуть «традиційні» стереотипи. У кожного свої — про засудження матерів-одиначок чи людей з іншим кольором шкіри, про тих, хто одружився не вперше і хто одружився не з представником протилежної статі. Це їхнє життя, і часто вони не можуть зробити інший вибір. Чи може китаєць стати не китайцем? Чи може жінка, яка любить жінок, стати «правильною» і прожити все життя з чоловіком? Чи може усиновлена дитина стати рідною по крові прийомним батькам? Чи може переселенець стати корінним жителем вашого міста? Ні, не можуть. І за ці риси їх не треба зневажати. Вони просто такі, як є. І їх такими треба прийняти.

До чого це я? До того, що коли у мене будуть діти, я неодмінно читатиму їм цю книгу.

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Програма глючитиме

ІГОР ГОСПОДАРСЬКИЙ,
ВИКЛАДАЧ, ЛІКАР:

Вчені Стенфордського університету запропонували технологію, яка дозволить створити ефективні програми для фізіогномічного аналізу.

Завантажив фото політика у програму — і штучний інтелект видає тобі повну інформацію: від IQ до сексуальної орієнтації. Правда, я думаю, що при аналізі наших політиків програма буде вирубуватися)))

НАШЕ МІСТО — ТЕРНОПІЛЬ

facebook

Історія може повторитись

СЕРГІЙ ЛУПІЙЧУК,
ПІДПРИЄМЕЦЬ:

Путін у телефонній розмові з Меркель погодився щодо зони дії миротворчої місії ООН на всій території Донбасу.

Військові РФ одягнуть голубі каски і ходитимуть українською землею. Бо альтернативи тупо немає. Історія може повторитися, як в 1994-му з грузинською Абхазією.

Світло і тінь присяги

ІГОР ДУДА

Віддавна повелося, що особа, яка береться за виконання якихось відповідальних обов'язків чи набуває певного соціального статусу, складає присягу. Відбувається це публічно, в атмосфері, цілком відповідній урочистому моменту. А слова які! Чи то з присяги Президента: «...Зобов'язуюсь усіма своїми справами... дбати про благо Вітчизни і добробут українського народу, обстоювати права і свободи громадян...».

Чи суддів: «... присягаю об'єктивно, безсторонньо, неупереджено, незалежно та справедливо здійснювати правосуддя...».

Чи із заклинань держслужбовців усіх рівнів: «урочисто присягаю, що буду вірно служити народові України, суворо дотримуватися Конституції та законів України..., охороняти права, свободи і законні інтереси громадян».

Чи правоохоронців: «... клянуся завжди залишатися відданим народові України, суворо дотримуватися її Конституції та чинного законодавства, бути гуманним, чесним, сумлінним і дисциплінованим працівником... клянуся мужньо і рішуче, не шкодуючи своїх сил і життя... Якщо ж я порушу цю Присягу, то хай мене покарають за всією суворістю закону ...»

Усе це звучить для довірливого і доволі клапатого, щоб на нім вішати локшину, вуха солодкою музикою й здатне навіть витиснути сльозу. Однак, відвівши руку з хустинкою від очей, задумуєшся над менш врочистими речами. Наприклад, над споконвічною властивістю думати одне, говорити інше, а робити — ще інше. Над незнищенною звичкою маскувати цвітастим словоблуддям нечестиві наміри і вчинки. Відповідальності ж ніякої — часи, коли порушникові присяги давали пістолет з одним патроном і залишали наодинці в кімнаті, давно канули в Лету.

І хоча, в принципі, порушення присяги тягне за собою різні види соціальної відповідальності, навряд чи це особливо лякає суб'єктів з липучими руками і атрофованим сумлінням. Припускаю, що багато хто з них керується гаслом, висловленим цинічним персонажем одного російського «ментовського» серіалу: « Поки від нас щось залежить, поки ми потрібні — треба користуватися цим на повну силу. А то он яка черга стоїть і чекає, коли нас виметуть звідси».

Звучить це, звісно, не так піднесено і врочисто, як слова різних присяг, але правдивіше. Сказати б, природніше. Тому цьому цинічному одкровенню віриш більше, ніж урочистим присягам, скріпленим підписами.

Колонка
Олександра
ВІЛЬЧИНСЬКОГО

Не розтирати шмарклі

Я за те, щоб всіляко вшановувати наших воїнів, які воюють на Сході, надавати їм пільги і привілеї, але проти, коли деякі автори починають жувати жуйку про те, якими ті повертаються з фронту злими, зламаними, неврівноваженими... Мовляв, майже на людей кидаються, рідні матері їх не впізнають і дружини та діти також. Однак, як і все пафосне і таке, що гарно звучить, це, м'яко кажучи, не відповідає дійсності... Може, якийсь слабак і вернувся таким, але, як правило, все навпаки. Бо якщо людина зуміла дати собі раду там, в умовах війни, то тут тим більше. І справа навіть не в особистому досвіді, хоча довелося зблизька бачити справжніх героїв, сидіти з ними в одному окопчику і їсти з одного баняка.

До речі, нічого героїчного у тому, що майже щодня ризикують своїм життям і здоров'ям, вони не бачать, вважаючи війну, хоч і важкою, але звичною чоловічою роботою. Зрештою, я і сам так вважаю. Може, тому, що вирос у сім'ї, де майже всі воювали. Один мій дід пройшов дві війни (громадянську і Другу світову, інший — Другу світову, поранення, німецький полон. Мій дядько і хресний тато спершу в УПА, у мельниківцях, потім дійшов до Берліна, а після цього ще й скуштував Гулагу. Тесть був інвалідом війни, відбило ногу під Ясами. А двоюрідний брат Ярослав — Героєм Радянського Союзу, два рази по два роки в Афганістані. І всі вони були чудовими людьми, добрими і чуйними, любили жартувати. Відтак просто не варто на цю тему писати бздури й розтирати шмарклі... Бо це не перша війна і, на жаль, не остання.

Колонка
Володимира
Гевка

Нестандартне

Галичани дуже не люблять нестандартного. Сім'я на Галичині має складатись з чоловіка, жінки і дітей. Якщо нема чоловіка — жінка невдаха і неповноцінна. Якщо нема жінки — чоловік бідака і неповносправний. Якщо нема дітей — пара нещасна, бо Бог їм не дав. А якби були нормальні — то дав би. А так не дав.

Жінка з дитиною чи чоловік з дитиною на Галичині — це порушення усіх мислимих і немислимих законів, і їм тре збирати гроші на допомогу, навіть коли вони того не потребують, і терміново шукати собі пару, бо так тре.

Розлучення на Галичині вважається третім за важкістю гріхом після вбивства і короткої спідниці в церкві. Накласти на себе руки не так страшно, як розлучитись. Будь-яка ситуація неуспіху для галичан є нестерпною і всіма силами повинна приховуватись від людей. Ціхо будь. Бо ше люди вчують.

Дітей з вадами розвитку на Галичині соромляться і ніколи не виводять на люди. Їх ніколи не поведуть до церкви чи на прогулянку, вони перебувають в іншій кімнаті, поки гості. Як і інвалідів загалом.

Успіх на Галичині вимірюється двома глобальними термінами. 1. Добивсі. 2. Доробивсі.

Перший термін означає стрімку кар'єру із впливом на процеси людей і користання з того. Другий — важке гарування на заробітках і життя з того. Всі інші форми успіху вважаються ситуативною бздурою, не вартою уваги. Щось типу випадково засвітитись у новинах.

Тому галичани вболівають за успішних, і галицький хайп навколо традиційних цінностей неймовірний. А галицьке толерування несхожості виглядає так: ну та добре, я не маю до вас ніц проти, але шо б я про то ніц не чув, з парадами не ходіт і сидіт тихо. І книжок не пишіт.

Щастя
житловий комплекс
ТЕРНОПІЛЬ
ВУЛ.ТАРНАВСЬКОГО
(098) 295 05 64
(067) 993 87 37
-10%
на всі квартири
1.09.17 - 30.09.17р.
happy.te.ua

ФОТОКОНКУРС
RIA
20 хвилин
MoeMisto.ua
Моє особливе весілля
Партнери
El Lirio
Voronin
Партнер красивої посмішки
PREMIERDENT
СТОМАТОЛОГІЧНА КЛІНІКА
Переможець отримає сертифікат на 2 000 грн. від «PREMIERDENT»
Надсилайте фото та розповідь про ваше особливе весілля до 3 жовтня
Деталі на сайті 20minut.ua та за тел. 43-00-50

24 вересня
початок о 11:00
вхід в парк Шевченка
(біля пам'ятника С.Бандери)
СТРІТ-БОЛ
змагання команд
Гарантуємо захопливе видовище для глядачів, чудові призи для учасників
Реєстрація:
вул. Шевченка, 16, тел. 098 207 27 27
партнери:
SPALDING
НЕОТЕК
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
САМОПОМІЧ

14% річних
16% річних
18% річних
ДЕПОЗИТ ЗРОСТАЮЧИЙ
TAS Universal Bank
Партнер сьогодні. Партнер назавжди.
м. Тернопіль, вул. Білецька, 1А
0 800 300 200

НЕ СИДЯТЬ У ПЛАНШЕТАХ, А КОПАЮТЬ М'ЯЧ ЧИ КОКОС

Культура ■ Норвежці змалечку привчають дітей до різних температурних режимів. Вони годинами граються на вулиці і сплять там і в дощ, і в сніг. У Малайзії дітей можуть бити просто в школі. Американці прививають малечі відчуття свободи

АРХІВ АНДРІЯ ЯНОВИЧА

Андрій Янович разом із дружиною Оксаною живуть у Малайзії. Виховують сина Олексу в українських традиціях, але дещо беруть зі світової практики

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097– 445–82–67, NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

У кожній країні є свої моделі виховання дітей. Хоча і в кожній сім'ї ази, які закладає родина у чадо, можуть відрізнятися.

Ми продовжуємо екскурс батьківськими стежками в різні країни світу. У минулому випуску газети «RIA плюс» мова йшла про Канаду та Францію. Цього разу — про Норвегію, США та Малайзію.

Як же за кордоном батьки будують ідеальні стосунки з дітьми, ми запитали у кількох наших співвітчизників, які тривалий час живуть за межами України.

США: релігійність і раннє материнство

29-річна Вікторія Горенко, ще будучи школяркою, рік жила в американській сім'ї. Цінності американців, за її словами, — бути щасливими, не відчувати дискомфорту та досягати вершин.

Хоч США, здавалося б, — доволі демократична країна, у родинах там є чітко врегульовані правила.

— У прийомній сім'ї, де я жила, було ще троє дітей, і всі ми мали чіткі обов'язки: хтось пилососив, хтось відповідав за кухню, хтось прибирав у вітальні, — розповідає Вікторія. — Ми обов'язково стежили за порядком у своїх кімнатах.

Усі конфліктні ситуації американці намагаються вирішувати демократично, додає співрозмовниця. Тут говорять про проблему та шукають шляхи її вирішення.

— Ще одна риса: моя родина, як і більшість американських сімей, була релігійною, двічі на тиждень ми їздили в церкву, — каже вона. — Спочатку мені важко було звикнути до чужої віри, адже в новій сім'ї всі були протестантами. Але мені сподобалось те, що в церкві не було сумно — там співали, танцювали, вивчали цікаві ігри і просто спілкувалися.

Дітям дають свободу дій, привчаючи до самостійності. Ще в садку малечі кажуть, що вони мають право на свою думку. Чого в Америці точно немає, так це залучення бабусь у процес виховання дітей. Як правило, мама з татом все роблять самі. Якщо не справляються — кличуть няню!

Норвегія: садки без ліжок

У Норвегії ж усіх чад з раннього віку привчають до відповідальності за власне життя і здоров'я. Декрет у жінки триває десять місяців, ще два місяці декрету має чоловік, розповідає Ольга К. А вже з року дитину віддають у садочок.

— Ліжок у садочку немає, тож діти сплять у своїх візочках, — говорить пані Ольга. — Групи там невеликі. На одного працівника припадає три дитини.

Із дитсадка малюків вчать дружити з погодою і самим визначати, як одягатися відповідно до пори року. Батьки дають у садочок два чи три комплекти змінного одягу. Починаючи з трьох рочків, дитина вже сама перевдягається.

Денний сон малюки проводять на дворі. Дощ, злива, вітер, сніг — неважливо. На свіжому повітрі діти можуть спати, навіть коли температура повітря сягає −20.

— У три роки такого поняття, як денний сон, взагалі немає, — продовжує співрозмовниця. — Дитсадок працює із 6.30, адже багато батьків у цей час вже поспішають на роботу.

«Малайці, які відвідують державні школи, нагадують мені українських дітлахів. Після занять вони йдуть гуляти з друзями. Можуть поїхати до річки на роверах або ж камінням у мавп кидати»

Гарячі обіди у школах не передбачені. Батьки кладуть дітям у пластмасові контейнери холодні сендвічі, пиріжки, фрукти, йогурти.

— Навіть на дні народження дітей пригощають сосисками та кока-колою, — посміхаючись, додає жінка. — Малечу дуже рано привчають до самостійності. Уже в три роки дитина сама може зробити собі сендвіч.

Спати дітей вкладають рано, після 19.00. Після 20.00 вже навіть не працюють дитячі канали по телевізору.

— Стосунки між дітьми і батьками — дружні, так само і з іншими членами суспільства — вихователями, вчителями, тут всі говорять на «ти», — каже вона. — На дітей в Норвегії не кричать і тим паче не б'ють їх. Якщо сусіди побачать такі явища і повідомляють про це соціальні служби, то батьків можуть навіть арештувати. У той час опіку над дітьми беруть соціальні служби.

Малайзія: тати пильнують дітей

Тернополянин Андрій Янович разом із сім'єю тривалий час живе в Малайзії. Загалом ця країна — багатонаціональна.

— Більшість населення в моєму штаті — вихідці з Китаю, — розповідає Андрій. — Тож в основі виховання, особливо у школах, лежать старі традиційні китайські засади. Плюс, звичайно, у підході до навчального процесу є певні елементи британського суворого протоколу. У таких школах, наприклад, усі учні мають форму, одягають однаково білі чи чорні шкарпетки і взуття того ж кольору. У дівчат також подібні зачіски.

За словами співрозмовника, китайці дуже швидко «включають» дітей у процес навчання.

— Ми цього року віддали дворічного сина у китайський садочок. Вихователь сказала, що вже з такого віку батьки наймають репетиторів, аби малюки поглиблено вчили математику та китайську мову, — продовжує Андрій. — Якщо порівнювати з Україною, то оці малі китайські малазійці дуже завантажені. Майже всі вони відвідують різноманітні гуртки та секції: плавання, атлетика, танці, співи тощо. До того ж день у школярів тут може починатися вже із 6.30, коли вони йдуть на плавання, потім о 8.00 — стандартне навчання, після якого — знову гуртки.

В окремих китайських школах досі працює стара система покарань — палицею по руках. Фактично у дітей немає часу на дитинство, його відбирає система виховання та освіти. Хоча, звісно, і серед китайців є немало таких сімей, де присутні власні традиції виховання дітей.

Ще одна велика етнічна група — це малайці. У країні функціонують як державні, так і приватні навчальні заклади.

— Малайці, які відвідують державні школи, нагадують мені українських дітлахів, — посміхаючись, продовжує він. — Після занять вони йдуть гуляти з друзями. Можуть поїхати до річки на роверах або ж камінням у мавп кидати.

Третя значна частина населення — це індуси. Що малайці, що індуси переважно мають багато дітей.

— Якщо в китайців усе виховання зорієнтоване на те, щоб «зробити» з дитини конкурентоспроможну одиницю на ринку праці, то малайці та індуси тримають дітей ближче до сім'ї. Часто діти вже із 10-12 років допомагають батькам по роботі, і дорослі, і малі часто проводять час разом та підтримують один одного, — каже екс-тернополянин.

Велика частина населення Малайзії, за словами Андрія Яновича, — бідне. Тож діти з раннього віку не сидять за комп'ютерами чи планшетами, а із задоволенням пасують один одному м'яч чи кокос. Є, звісно, і заможні громадяни. Там усі — і діти, і батьки — можуть мати по планшету.

— Є ще дуже важлива відмінність від українського виховання — тати тут набагато більше часу проводять зі своїми дітьми, — наголошує він. — У Малайзії частіше можна побачити в кафе батька із трьома дітьми без мами. Вона ж у той час може спокійно займатися своїми справами. Ми ж, українці, на жаль, — як мілітарний постсовок — маємо іншу культуру. Колись тати займалися іншим — ходили на війну, а в сучасності або заробляють гроші, або відпочивають за доміно. Для себе я вирішив, що дітям треба батька не менше, як маму. І дуже радий, що можу це реалізовувати.

У наступному номері «RIA плюс» читайте про виховання дітей у Чехії, Туреччині та Китаї.

ІНТЕРНЕТ

У Норвегії діти багато часу проводять на вулиці. Свіже повітря – запорука здоров'я малечі, вважають тамтешні батьки

Читаю, бо мені це подобається

ГЕЛ ЕЛРОД «ЧУДОВИЙ РАНОК»

Артем Бойко, студент:

— Однією з найбільших проблем сучасного суспільства є брак часу. «Чудовий ранок» — це не лише методика ранніх підйомів, це ціла філософія життя. Автор переконаний, що тільки мозок визначає дійсність, адже саме ви програмуєте власний успіх чи провал. Отже, варто контролювати наші думки та перейматись насамперед внутрішнім спокоєм і гармонією. Стратегія «Чудовий ранок» не зобов'язує прокидатися щодня о п'ятій ранку, автор всього лиш рекомендує вставати з ліжка на годину раніше, ніж зазвичай. Цю годину варто присвятити самовдосконаленню. Книга буде цінною для усіх тих, хто шукає натхнення. Невеликий обсяг і публіцистичний стиль автора дозволять прочитати її за один вечір.

СВІТЛАНА ТАЛАН «РАКУРС»

Емілія Ковач, продавець:

— Цей твір пропонує читачеві поглянути на події весни 2014 та осені 2015 на сході України з іншого ракурсу. Головні герої роману опинилися між двох вогнів і щоразу мають робити власний свідомий вибір. Еліна — мати двох доньок, яка бачить своє майбутнє в Україні і заради цього ризикує життям у лавах батальйону «Айдар». Євген підтримав «референдум» про «федералізацію», а його друзі займають відверто проросійську позицію. Ось на цьому тлі розвивається ціла низка драматичних подій, реальних життєвих історій, де присутнє кохання до нестями, втрата найближчого друга, коханої дівчини, розчарування, безнадія, безмежна любов до України. На мою думку, важливість цього роману — у спонуканні читача до відродження національної свідомості.

«15 ДІЄВІДМІН...» ВІД ФЕЇ РАДОСТІ

Книга ■ Письменниця і перекладачка Надійка Гербіш на презентації своєї нової книги у Тернополі розповіла про різновиди радості, боротьбу зі стереотипами і «біблійну художку»

ЛЕСЯ ЗАМОРСЬКА

За один вечір Надійка Гербіш провела у Тернополі дві презентації поспіль. Читачі слухали її із задоволенням, адже вона одна з тих письменниць, що надихають і заряджають позитивом

ЛЕСЯ ЗАМОРСЬКА, 0–97– 504–25–48, LESIA. ZAMORSKA@GMAIL. COM

«Мене звуть Надійка. Письменниця і перекладачка, пригодошукачка і мандрівниця. Закохана дружина і щаслива мама маленької дівчинки. Полюю за натхненням і з радістю ним ділюся. Вірю в дива. Вірю в Ісуса,» — так ідентифікує себе Надійка Гербіш. Для багатьох читачів вона ще й людина, яка несе світло, позитив і радість, тож недарма її називають Феєю Радості. Нещодавно світ побачила нова книжка письменниці — «15 дієвідмін радості», яку вона з неабияким успіхом представила у Тернополі.

Навіть тут не обійшлося без дива, про яке Надійка Гербіш так написала на своїй сторінці у «Фейсбук»: «Те відчуття, коли навіть власна помилка — частина дива: я помилилася з годинами зустрічі в книгарні «Є» і дуже переймалася, як вийти із ситуації (оголосила дві різні години, погодивши їх — кожну зокрема — з різними організаторами), однак на кожну з годин прийшли люди — так багато, що якби вони зійшлися докупи, місця не вистачило б рівно половині слухачів. А ще були ті кілька людей, які мужньо висиділи дві презентації поспіль».

«Якщо людина читає Біблію і вважає її догмою, то мої тексти – це спосіб показати, що все не так, як здається після першого прочитання. Це спроба переосмислити. Зібравши все докупи, я намагалася створити унікальний продукт»

Осучаснила біблійні історії

«15 дієвідмін радості» — біблійні історії в сучасному літературному аранжуванні, зшиті темою радості. Авторка у своїх текстах дозволяє пробиватися сучасному антуражеві, тому різкий контраст часопросторових ландшафтів надає її історіям смакової гостроти та свіжості, вписуючи технологічний світ у сторінки Біблії. Як зазначено в передмові, у Надійки Гербіш вийшла така собі літературна катехиза на тему радості в Бозі, почутті, яке безпосередньо стосується нашого щастя та сенсу життя.

— «15 дієвідмін радості» — це певною мірою продовження книжки «Дороговкази, радіо та дощ» про життя як мандрівку до Бога, до ближнього, до себе самої, — каже письменниця. — Коли ми репрезентували останню на Форумі у Львові, видавець обернувся до мене і мовив: «Ти знаєш, мені щось в тій книжці бракує». А тоді він витримав драматичну паузу і додав: «Мені бракує ще одної книжки». Тож я перед усіма присутніми пообіцяла її написати.

Працюючи над «Дороговказами...», Надійка Гербіш відклала деякі замальовки на тему очікування і радості очікування. На її думку, радість може бути різною — це і радість спілкування, і радість послуху, і радість повернення, і радість гостинності тощо.

— Я намагалася максимально осучаснити біблійні тексти, — розповідає авторка про свою новинку. — Тому були суперечки з видавцем і релігійним редактором, які казали, що не можна писати, що Йона сидів на горі з поп-корном і кока-колою, тож я це викреслила. Також ми дискутували, коли я написала, що Йона зі злорадством чекав на те, коли Ніневія, нарешті, загориться. Проте я відстояла свою думку, підтвердивши її цитатою з Біблії, де відбулися зміни в Йониному серці.

Боролася зі стереотипами

У своїй новій книжці Надійка Гербіш хотіла показати, що біблійні герої були звичайними людьми.

— Коли я писала цю книжку, то навчалась на магістерських студіях «Американістики та мас-медіа», де головним нашим завданням була боротьба зі стереотипами, — зазначає вона. — Я шукала щось таке, чого ми зазвичай не бачимо, коли читаємо вперше, але після чергового прочитання помічаємо глибші сенси. Я витягувала ті історії, які промовляли до мене не так, як за першим разом. Наприклад, Вартимей не тільки почав бачити, а й змінив свою ідентичність, бо він був жебраком, знав плітки, забезпечував батьків своїм жебракуванням. Проте він відмовився від професії свого життя, від джерела свого доходу, не вміючи робити нічого іншого, щоб отримати зір і звільнитися від старої ідентичності. Тому текст називається «Радість звільнення».

Інший текст «Радість підтвердження» розповідає про Гедеона, який був великим переможцем. На думку Надійки Гербіш, він був людиною, яка постійно сумнівалася, яка боялася і постійно дискутувала з Богом.

— Мені захотілось написати не лише про великого переможця Гедеона, — пояснює вона. — Адже для мене його найбільша перемога в тому, що він повірив і отримав підтвердження. Пишучи всі ці тексти, я обирала саме такі історії, де можна боротися зі стереотипами.

Створила унікальний продукт

Якось на одному міжнародному форумі їй довелося почути думку видавця про книжку із серії «біблійна художка», що змусила письменницю задуматися над цим питанням.

— Я пишу для світського ринку, — зазначає Надійка Гербіш. — Якщо людина читає Біблію і вважає її догмою, то мої тексти — це спосіб показати, що все не так, як здається після першого прочитання. Це спроба переосмислити, це мій постмодернізм. Зібравши все докупи, перемоловши, я намагалася створити унікальний продукт, який зачепить усіх.

Ці тексти є малими оповіданнями та есеями водночас. Вони художні, хоча базуються на реальних історіях, описаних у Біблії.

— Це був мій виклик самій собі: чи готова я вийти на світський ринок з християнською книжкою, причому з такою, що кидає виклик традиційним баченням, — наголошує письменниця. — Але я вирішила спробувати, тим паче книжку вичитував релігійний редактор католицького видавництва. У ній немає нічого крамольного, але там є виклик стереотипам.

Суть популярності – у відкритості

Надійка Гербіш зізнається, що просто не може не писати. Ніколи не пише в якихось особливих умовах. Вона вважає, що внутрішнє наповнення набагато важливіше, ніж зовнішній антураж. Головне, щоб посил йшов від серця, пройнятого позитивом. Для неї чесність із собою полягає в тому, щоб не зраджувати своїх принципів.

А ще Надійка Гербіш — одна з перших в українському інформаційному просторі найкраще проявила себе як блогер. Каже, що блоги дозволили прийти до читача і показати серце письменника, прийти всередину і стати частиною.

— Суть популярності не в хорошому стилі письма, а у відкритості, — зазначає вона. — Має бути блогерство як передання живої інформації, але мусить бути й преса, яка базує свої дослідження на чомусь науково обґрунтованому.

Наразі Надійка Гербіш працює над тим, щоб дати дітям «живі» книжки з історії та географії, тобто на прикладах реальних конкретних місць проговорити певні історії.

У її неписьменницьких планах на першому місці стоїть чоловік, який вступив до Ягеллонського університету. Він має великий потенціал, тож вона, як люблячa дружина, прагне допомогти йому зреалізувати себе. А ще — як хороша мама хоче розвивати таланти своєї маленької донечки Данусі, яка захопилася балетом.

«Пані Надія надзвичайно щира та душевна людина, — поділились враженнями від презентації студенти університету «Україна». — Від неї віє теплом, світлом, цікавими секретами та добрими історіями. Вона створила в книгарні теплу та затишну атмосферу, надихала та заряджала всіх присутніх своїм позитивом. Ця зустріч справді змушує подивитись на все довкола по-іншому, спонукає замислитись».

«ПЛАТА ЗА ПАЦІЄНТА СТАНЕ МОТИВАЦІЄЮ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ЛІКАРЯ»

Реформа ■ Уляна Супрун про те, як невдовзі зміниться життя пацієнтів та лікарів, що чекає на українську медицину і хто за все це платитиме

РУСЛАН КОЛОМЄЙЦЕВ

Уляна Супрун почала керувати Міністерством охорони здоров'я в серпні 2016

РУСЛАН КОЛОМЄЙЦЕВ,
СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «RIA ПЛЮС»

Онука політичних емігрантів з України в 40-х роках стала міністром в тій самій, але вже вільній країні. Рік тому Президент призначив Уляну Супрун керувати Міністерством охорони здоров'я України.

— Пані Уляно, ви — українка, але народжена у Сполучених Штатах, де зробили кар'єру лікаря. Коли і чому вирішили повернутися на батьківщину пращурів?

— Історія моєї родини нерозривно пов'язана з боротьбою за Україну. У 30-40-х роках минулого століття мої бабці і діди брали участь в партизанській війні проти німців та совєтської влади. Тому були вимушені виїхати в еміграцію.

Я зростала в українському середовищі — ходила до української школи, церкви, мала друзів-українців. Навіть мій дід казав, що він громадянин України. А коли пропонували йому американське чи інше громадянство — відмовлявся. Він отримав посвідчення особи без громадянства, бо в ті часи Україна не була незалежною.

Вперше приїхала в Україну в 11 років, це було за Брежнєва. Коли побачила, що таке Совєтський Союз, зрозуміла, що Україна не повинна залишатися в його складі. Відтоді стала політично активна. Ми робили мітинги, протести перед посольством СРСР на захист дисидентів та політв'язнів.

Зі своїм чоловіком я зустрілась у таборі студентів. І коли ми одружились — до речі, це сталось у 91-му, в рік проголошення Незалежності, — то прийняли рішення згодом оселитись в Україні.

Ми часто приїжджали сюди в 90-2000-х роках. А влітку 2013-го вирішили переїхати остаточно. 29 листопада, в той самий день, коли побили студентів, ми приїхали в Україну, від того моменту й залишилися.

Були на Майдані, а після почали працювати з військовими. З часом Президент надав нам українське громадянство. З початку серпня 2016 року мене призначили виконуючим обов'язки Міністра.

— Ви були готові до цього?

— Ми до того часу встигли змінити систему тактичної медицини і систему надання медичної допомоги військовим. А щодо реформування медицини, була створена стратегія, але не було кадрів, які мали втілювати нову систему охорони здоров'я.

Ми почали з того, що відмінили 33-й наказ, згідно з яким кількість працівників лікарень визначалась у Києві — зараз лікарня сама призначає тих людей, які їй потрібні. Ми разом з Урядом почали програму «Доступні ліки», за якою пацієнти безкоштовно або з невеликою доплатою отримують ліки від серцево-судинних захворювань, цукрового діабету 2-го типу та бронхіальної астми. Наприклад, у Тернопільщині на реалізацію зазначеної програми у 2017 році передбачено 13,5 млн грн. За липень пацієнти отримали ліки більше, ніж за 42 тис. рецептів, вартість ліків відшкодувала аптекам держава.

— А як можна наблизити медичну допомогу у віддалені куточки?

— Іде робота над впровадженням системи госпітальних округів. Скажімо, зараз у багатьох областях апарати МРТ або КТ є лише в обласних лікарнях. Згодом у кожному окрузі буде високоспеціалізована лікарня, де можна буде отримувати такі послуги. І замість того, щоб їхати 3-4 години в обласний центр, людина зможе поїхати до свого госпітального центру. І це буде не більше 60 км, або 60 хвилин їзди. Послуга буде наближена до пацієнта.

— Будуть більше закуповувати обладнання в регіони?

— Ми будемо покращувати мережу лікарень і амбулаторій. МОЗ разом із Кабміном розробили стандарти для госпітальних округів. А місцева влада сама вирішує, як ці округи мають виглядати. В окрузі має бути багатопрофільна лікарня — тобто лікарня другого рівня. І має бути планова лікарня першого рівня. Та деякі інші інституції. Ідея полягає в тому, що замість розпорошувати інвестування у 15 районних лікарень, де є 10-20% від необхідного обладнання, посилювати ті центральні лікарні госпітальних округів, де буде все необхідне обладнання. Інші будуть перепрофільовані. Нам зараз дуже потрібні хосписи, реабілітаційні та центри цілодобової невідкладної допомоги, амбулаторії для літніх людей та людей із хронічними захворюваннями.

— І скільки таких округів буде по Україні?

— Припускаємо, що буде приблизно 100 госпітальних округів, можливо, трохи більше або трохи менше. Зараз Кабмін затвердив 60 округів у 15 областях та Києві, зокрема у Тернопільській області — 4 госпітальні округи.

— Давайте поговоримо про діяльність на посаді Міністра…

— Думаю, вже можна відповісти на питання, чи ми ефективно працюємо, чи ні. Змінюється внутрішнє адміністрування медзакладів, які будуть звільнені від комунальної тарифної сітки. Вони зможуть тоді сплачувати своїм працівникам — лікарям та медсестрам — гідні зарплати. Ті зміни, які вже відбулись у медицині, і ті зміни, які українці побачать з 1 січня 2018 року, є революційними. Нарешті гроші будуть йти за пацієнтом, а не витрачатися на підтримку системи.

— Українці дійсно отримають можливість самостійно обирати лікарів?

— Так. На первинній ланці це буде сімейний лікар: або лікар-педіатр, або лікар загальної практики. Пацієнт зможе вільно обирати будь-якого лікаря з числа зареєстрованих у державі, що мають контракт із Національною службою здоров'я.

— Як це буде на практиці?

— Реєстри лікарів також будуть у відкритому доступі на сайті МОЗ та на сайтах наших департаментів на місцях. Якщо вам порадять хорошого фахівця, ви зможете укласти декларацію з ним. Її зареєструють в електронній системі Національної служби здоров'я — державної структури, яка буде оплачувати послуги лікаря. Ви, як пацієнт, не маєте платити нічого.

— Де будете брати таку велику кількість сімейних лікарів?

— У нас вже є 14,5 тисяч лікарів. Але це не лише сімейні лікарі. Це також лікарі-педіатри, лікарі загальної практики, які можуть працювати сімейними лікарями. Буде вимога: кожен лікар має вести 500-2000 пацієнтів.

Але в нас також є питання до сільської медицини. У маленьких селах живе в середньому 1,5 тисяч осіб. Це не достатнє навантаження на лікаря. У багатьох селах взагалі лікарів немає. Але зараз у селах є фельдшерсько-акушерські пункти. Або є медсестринські пункти. Вони залишаться, але будуть прив'язані до лікаря. Скажімо, лікар візьме три або чотири села, в кожному з тих сіл проживає 500-1000 людей. Це не означає, що люди не зможуть вибрати іншого лікаря. Але фельдшерський пункт буде закріплений за тим лікарем, і він буде приїжджати раз на тиждень у кожне село на плановий прийом. Або як будуть невідкладні стани.

Разом з Адміністрацією Президента та Міністерством регіонального розвитку маємо програму щодо сільської медицини. Є 4 мільярди гривень на покращення її стану. Це будуть нові амбулаторії, телемедицина. Фельдшери і лікарі матимуть доступ до Інтернету, щоби спілкуватись між собою.

— А що як пацієнт захоче піти до приватної клініки?

— Будуть єдині тарифи на послуги в Україні для комунальних закладів. Приватні можуть мати свої тарифи. Наприклад, консультація кардіолога буде коштувати 50 грн. Але якщо ви захочете піти до приватного кардіолога, який бере 60 грн, тоді держава сплачує 50 грн, а ви або за рахунок страховки, або самі доплачуєте різницю. Багато з приватних закладів, можливо, будуть знижувати вартість послуг, аби залучити пацієнтів. Це — здорова конкуренція.

— Коли запрацює нова система?

— Пацієнти зможуть підписувати декларації із сімейними лікарями вже з 2018 року. Одночасно ми почнемо реформи на рівні спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги. А з 2020 року повністю перейдемо на нову систему фінансування та завершимо роботу з формування медичних округів. Поступовість необхідна, аби звикли і пацієнти, і лікарі. А якщо буде потрібна складна операція — пересадка серця, нирки або лікування раку, — то ми маємо наші високоспеціалізовані лікарні, визначені МОЗом. Інститут раку, ОХМАТДИТ, Інститут СЕРЦЯ та Інститут Ємця надають ці послуги. Для них завжди буде додаткове фінансування від держави.

— Чи знищить реформа традицію вдячності лікарю в конвертах?

— Лікар укладатиме контракт з НСЗУ. Якщо будуть скарги на лікаря — буде розслідування, може бути накладено штраф. А у разі повторного порушення контракт з тим лікарем або з медичним закладом може бути розірвано.

Контролювати якість надання послуг також буде НСЗУ. І ми маємо дуже цікаву ідею. Що не лише НСЗУ буде отримувати перелік послуг та ліків наданих медичним закладом буде надавати у Національну службу здоров'я, а й пацієнт. Аби міг звірити, чи це відповідає дійсності.

— Скільки буде виділятись на лікування одного пацієнта? Наскільки ця цифра відрізняється від нинішніх витрат на утримання одного ліжко-місця?

— Хочу сказати, що Кабінет Міністрів переходить на трирічне формування бюджету. Не на один рік, а на три. То ми вже маємо від Мінфіну нарахування, наскільки буде підвищуватися фінансування охорони здоров'я в наступні роки.

На цей рік у бюджеті передбачено 55 млрд грн, з яких на Тернопільську область піде 1,5915 млрд грн. А в 2020 році на медицину в державному бюджеті буде закладено вже 81 млрд. Витрати будуть поступово збільшені на 25,7 млрд грн. Вже у наступному році очікується збільшення на 10 млрд грн.

— Ви задекларували майже 4 мільйони доларів статків. Зрозуміло, що ці гроші зароблені переважно не в Україні. Чи означає це, що внаслідок успіху реформи лікарі в Україні будуть заробляти, як в Америці?

— Я дуже хотіла б побачити, щоб лікарі, які працюють якісно, отримували належну зарплатню. Ми завжди говоримо про відповідальність перед пацієнтами щодо якісного надання послуг. Не меншою є і відповідальність перед медичними працівниками, які потребують гідних умов та оплати праці, співвідносної освіті, стажу роботи, якості надання послуг. На жаль, сьогодні замість того, аби думати, як допомагати людям, лікарів турбують матеріальні питання. Ми перенаправляємо їхню увагу на пацієнта, надання медичної допомоги. Оплата за пацієнта стане мотивацією для вдосконалення роботи лікаря.

«Нам зараз дуже потрібні хосписи, реабілітаційні центри та центри цілодобової невідкладної допомоги, амбулаторії для літніх людей та людей із хронічними захворюваннями»

КІНО

кінотеатр
Сінема Сіті
тел. 47-77-37, квитки — 55-80 грн

«Ізі»
Комедія, 20-26 вересня, поч. – 10.30, 16.50, 19.00

«Мати!»
Драма, трилер, 20-26 вересня, поч. – 10.00, 12.20, 14.40, 17.00, 19.20, 21.40, 23.55

«Воно»
Драма, містика, трилер, жахи, 20-26 вересня, поч. – 16.30, 19.10, 23.40

«Знову вдома»
Драма, комедія, мелодрама, 20-26 вересня, поч. – 14.30, 23.55

«Вартові джунглів»
Мультфільм, 20-26 вересня, поч. – 10.30, 14.50

«Мадам»
Драма, комедія, 20-26 вересня, поч. – 21.40

«Удача Лохана»
Комедія, кримінал, 20-26 вересня, поч. – 12.30

«DZIDZIO Контрабас»
Комедія, 20-26 вересня, поч. – 10.10, 12.30, 14.10, 16.05, 18.00, 20.00, 22.00

«Тюльпанова лихоманка»
Драма, мелодрама, 20-26 вересня, поч. – 12.00, 21.45, 23.50

«Kingsman: Золоте кільце»
Бойовик, комедія, 20-26 вересня, поч. – 21.00, 21.30, 22.00, 23.40

кінотеатр
Палац кіно
тел. 52-33-33, квитки – 40 грн

«Микита Кожум'яка»
Комедійний мультфільм, 20-26 вересня, поч. – 14.30

«Лапа»
Художній фільм, 20-26 вересня, поч. – 16.00

«Дитина Бріджіт Джонс»
Комедія, 20-26 вересня, поч. – 17.40, 19.30

Концерт «Лісапетного батальйону»
У Тернопіль завітає гурт «Лісапетний батальйон». Концерт відбудеться у ПК «Березіль» 1 жовтня о 18.00. Квитки: 60-230 грн. Їх можна придбати у касі ПК «Березіль» та online на kasa.in.ua.
Важка артилерія українського гумору нанесе потужний удар суцільного позитиву. Буде дві години сміхотерапії, нові пісні та улюблені хіти. Гурт постійно бере участь у концертах на підтримку армії. Частину коштів за квитки «Лісапетний батальйон» перерахує для підтримки бійців у зоні АТО.

На Тернопільщині – свята замків
На Тернопільщині відбудуться свята замків. Зокрема: у с. Сидорів Гусятинського р-ну (20 серпня), в м. Збараж (24 серпня), у с. Підзамочок Бучацького р-ну (3 вересня), в. м. Чорткові (9 вересня), в смт Микулинці (17 вересня), у с.Токи Підволочиського р-ну (30 вересня).

Гастролі цирку «Вогні Києва»
Гастролі Великого Державного ЦИРКУ ШАПІТО «Вогні Києва» відбудуться 15-24 вересня в Тернополі у парку ім. Т. Шевченка. Початок вистав: пт. – 18.00, сб. – 13.00 та 16.00, нд. – 13.00 та 16.00. Виступатимуть жонглери, акробати, повітряні гімнасти, еквілібристи, фокусники, дресировані тварини. Квитки – 80-260 грн.

Фестиваль сала і самогону
Черговий смачний захід «Фестиваль сала і самогону» чекає на тернополян 22-24 вересня на Театральному майдані міста. Організатори обіцяють зробити його насиченим різноманітними кулінарними цікавинками. Чим саме дивуватимуть місцеві ресторатори гостей свята – наразі залишається в таємниці.

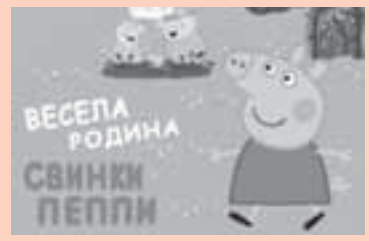

Вистава «Весела родина свинки Пеппі»
Виставу «День народження свинки Пеппі» покажуть 23 вересня о 18.00 у залі обласної філармонії. Це яскраве, веселе, динамічне шоу, сповнене жартами, піснями, танцями й іграми за участю великих ляльок та маленьких глядачів. Рекомендована для дітей до 8 років. Квитки – 60-150 грн.

НАОНІ у Тернополі
Поціновувачів інструментальної музики запрошують на концерт легендарного національного академічного оркестру України 25 вересня о 19.00 в Тернопільський драмтеатр. Вартість квитків 120-320 грн. Основою концертних програм оркестру є народна інструментальна музика всіх регіонів України.

Фестиваль ретроавтомобілів
Міжнародний фестиваль ретроавтомобілів «Золота підкова» відбудеться 29 вересня-1 жовтня на Театральному майдані Тернополя. Півсотні раритетних авто з різних країн світу подолають чималу відстань, щоб взяти участь у Міжнародному фестивалі. Головна вимога до автовласників – вік їхніх машин щонайменше 35 років.

КЛУБИ

ALLURE CLUB
просп. Злуки, 45,
тел. 098-757-57-57

Найкращі ведучі
Вечірку "Кращі МС України" проводять щосуботи. На відвідувачів чекають МС з усієї країни, весела атмосфера, хіти та конкурси.
Початок – о 22.00.
Вхід: для дівчат – 50 грн, для хлопців – 80.

RIVERPOOL CLUB
вул. Чумацька, 14,
тел. 067-350-18-81

The Subbotage Party
Щосуботи клуб запрошує потусуватися під найкращу за останні 30 років музику.

До 23.00 – вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам – 40 грн, хлопцям – 80 грн.

Discohouse Friday Night
Щоп'ятниці для тернополян – вечори хаусу та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами.
До 23.00 – вхід безкоштовний, після 23.00 – дівчатам – 30 грн, хлопцям – 60.

БУНКЕРМУЗ
бульвар ім. Т. Шевченка, 1,
тел. 067-350-22-10

Щосуботи запальні сети готують dj з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереди у закладі заточують підбори під запальні ритми латино.
Для тернополян – сальса, бачата і меренге.
Початок розваг – о 20.00.
Приходьте з друзями і заряджайтесь позитивом.

Вхід – вільний.

OPERA
Клуб-ресторан щотижня пропонує такі вечірки: щочетверга – студентські вечірки (вхід 30 грн), щоп'ятниці – вечірки у стилі Maxim, щосуботи – Opera Club Show (вхід для хлопців – 50 грн, для дівчат – 30 грн). Упродовж тижня відвідувачі можуть взяти участь у караоке-вечірках. Початок розваг – щодня о 20.00.

ФІЛАРМОНІЯ

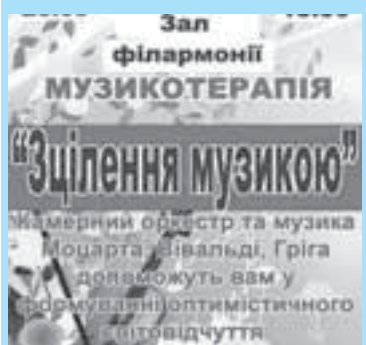

Концерт «Зцілення музикою»
Концерт камерного оркестру Тернопільської обласної філармонії «Зцілення музикою» відбудеться 26 вересня о 18.30. Музика В. А. Моцарта, А. Вівальді та Е. Гріга допоможе слухачам у формуванні оптимістичного світовідчуття. Головний диригент – Андрій Голодрига. Ведучий – Андрій Оленин. Квитки вартістю 30-60 грн. можна придбати в касі філармонії.

ВИСТАВКИ

«Солодкі сни немовлят»
Виставка світлин Ірини Федорович до Всесвітнього дня батька, галерея «Бункермуз»

«Неопозитивізм»
Виставка картин Христини Куріци-Ціммерман з нагоди 80-річчя художниці, Тернопільський обласний художній музей

«відносини»
Виставка творчих робіт польських художників (м. Ельблонг), галерея Тернопільської організації НСХУ

«Манливі чари минулого»
Виставка до 130-річчя першої української Крайової етнографічної виставки у Тернополі, краєзнавчий музей

«Девіз його життя – дошукуватися істини»
Фотодокументальна виставка пам'яті Заслуженого працівника культури України Богдана-Романа Хаварівського, краєзнавчий музей

ТЕАТР

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАСНИЙ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА
(бульв.Т. Шевченка, 6). Тел. 52-40-66, квитки від 50 до 70 грн, поч. — 19.00

«Хелемські мудреці»
Анекдот з антрактом, М. Гершензон, мала сцена, Києво-Могилянський театральний центр «ПАСІКА», Театральна студія «ВІК», 16.00 – 20 вересня

«Кольори»
Жива історія 14+, П. Ар'є, Театр «Золоті ворота» (м. Київ), 19.00 – 21 вересня

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ТЕАТР АКТОРА ТА ЛЯЛЬКИ
(вул. Січових стрільців,15). Тел. 52-49-54, квитки – 25 грн, поч. – 12.00, 14.30

«Бути знизу»
Вистава про жінок 18+, Ю. Тупікіна, велика сцена, Дикий театр: театр, що провокує (м. Київ), 19.00 – 20 вересня

«Василина»
Казка про мамине благословення, О. Дмитрієва, 12.00 – 21 вересня

НА ВЕСІЛЛЯ – БОРЩІВСЬКИЙ СТРІЙ ТА ВІНОК

Історія ■ «RIA плюс» продовжує проект «Моє особливе весілля». Присилайте свої розповіді з фотографіями. Ми їх опублікуємо в газеті та на сайті «20 хвилин». Згодом читачі проголосують за кращу історію, а переможці отримають подарунки

АРХІВ ЮЛІЇ ТИХОЛІЗ

10 червня закохані повінчалися в храмі у Теребовлі. Вони пообіцяли все життя любити та цінувати один одного

У Юлії та Романа було два весілля. Пара дуже щаслива, що мала такий шанс двічі пережити найщасливіший день у своєму житті

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 0–97– 445–82–67, NATALIYA.BURLAKU@GMAI.COM

Їхня історія схожа на сюжет романтичного фільму про те, як крок за кроком народжується кохання. Юлія Тихоліз та Роман Скаляк познайомились у студентському профкомі. Їхня активна життєва позиція сплела два серця докупи.

У червні 2017 року закохані одружились. І в них було не одне, а два весілля — в українському стилі із борщівськими обрядами та класичне європейське. Тож і наречена, і наречений мали змогу двічі пережити найщасливішу мить свого життя.

Як познайомились?

Це був 2014 рік. Юля і Роман — студенти тернопільського педуніверситету. Обоє записалися у студентський профком. Крім того, жили в одному гуртожитку. Тож почали товаришувати.

— Щотижня ходили на «побачення» у профком, обговорювали різні важливі питання студентського самоврядування, — розповідає героїня публікації. — Поступово наше ненав'язливе спілкування переросло у дружбу, а згодом — у кохання.

Часті зустрічі, довготривалі романтичні прогулянки, розмови на різні теми... У пам'яті подружжя закарбувалося багато позитивних моментів.

Як освідчувався?

31 грудня 2015 року Юлія та Роман разом із друзями зібрались зустрічати Новий рік. Приготували багато страв, ретельно продумали розважальну частину. Молодь спілкувалася та з нетерпінням чекала бою курантів, коли нарешті вже можна буде відкрити шампанське та загадати бажання. І Юлія знала, що воно буде пов'язане з коханим.

— Усе сталося несподівано, ми вже почали святкувати. Коханий вийшов і повернувся за кілька хвилин з букетом квітів. Тоді і запропонував мені стати його дружиною. У мене був настільки приємний шок, що я з труднощами пригадую, що він говорив. Пам'ятаю лише, що це були теплі душевні слова. Як я могла не погодитись?! — наголошує співрозмовниця.

Півтора року пара планувала весілля та збирала гроші. Щоб зменшити витрати, закохані вирішили самі зробити декор. Завдяки цьому вдалось зекономити на оформленні залу та святкових столів. А ще в молодят були вишиті власноруч рушники, хустка,

«Окрім прикрас з намиста та перлів на шиї, у мене на голові ще був великий вінок. Його робила місцева майстриня. Майже дві години вона заплітала стрічки»

подушка на крісло для молодої, а також подушечка для обручок.

Місце і час проведення весілля

18 травня цього року Юлія та Роман офіційно зареєстрували шлюб. Це саме був День вишиванки.

А вже 27 травня у рідному селі нареченого — Гермаківка Борщівського району — влаштували неперевершене весілля в українських традиціях. За словами Юлії, уже кілька десятиліть у селі побутує звичай, що наречена одягає на весілля стрій. Усі дружки та жінки були вбрані в сорочки, у яких рукава, груди і навіть спина оздоблені багатою вишивкою, горбаткою та крайкою.

Яким було весільне вбрання?

Юлю надзвичайно вразило національне вбрання. Весільний костюм був дуже багатим та красивим.

— Весільний стрій передають від однієї сім'ї до іншої, — продовжує жінка. — Окрім прикрас з намиста та перлів на шиї, у мене на голові ще був дуже великий вінок. Його для мене робила місцева майстриня. Майже дві години вона заплітала стрічки. Мені розповідали, що їх потрібно було зробити аж 80 пар, кожна стрічка — по два метри довжиною. Той вінок був дуже важким. Але мені все подобалося.

Спочатку молодята пішли до місцевого священика, аби той благословив їх на довге подружнє життя. Святкували весілля у шалаші, який спеціально зробили напередодні свята. Увесь вечір лунали українські пісні, а на подвір'ї гості збиралися в танці.

На наступний день подружжя йшло на службу в церкву.

— Цікаво, що всі неодружені гості були нашими дружбами, — додає героїня розповіді. — Ще одна тамтешня традиція — коли молодий іде запрошувати людей на святкування, то всім неодруженим дарує маленькі букетики. На весіллі гостям також робили такі символічні подарунки.

Головне весілля в пари відбулося 10 червня.

Весілля і забави

Спочатку Юля та Роман повінчалися в церкві у Теребовлі. Там народилася і виросла наречена. Юля співає в церковному хорі понад 10 років, тому шлюб подружжю давали аж три місцеві священики. Для пари це був сюрприз. На пам'ять отці подарували молодятам срібну ікону. На самій церемонії вінчання також були присутні маленькі вихованці Юлії. Вони виступили в ролі ангеликів.

Святкування відбулося у ресторані «Три бажання» у селі Підгороднє Тернопільського району. Оскільки це весілля було в класичному стилі, Юлія одягнула довгу пишну білу сукню з рожевими вставками. Також у неї була білосніжна фата, довжина якої становила аж три метри.

На початку святкування пара виконала свій перший весільний танець під чарівну пісню Злати Огневич «Пристрасть».

Розважальна програма на весіллі була дуже насиченою. Роль ведучих на святі успішно виконали друзі молодят — дует «Рижий та Яскевич». Було надзвичайно весело. Хлопцям вдалось «завести» публіку. Музичну програму на себе взяв гурт із Теребовлі «Компанія».

Бюджет весілля

На класичне весілля Юлія та Роман запросили 130 гостей. Бюджет весілля, за словами жінки, важко назвати точно. Але орієнтовно святкування обійшлося молодятам у шість тисяч доларів.

Поради нареченим

— Коли ми сіли за стіл, то зрозуміли, що в нас із Ромою немає спеціальних бокалів для шампанського, нічого страшного — обійшлись звичайними. Це дрібничка насправді. Так само і букетики для гостей, які вони чіпляли на вбрання. Багато хто навіть шкодував свій одяг і не хотів вішати прикраси. Мабуть, ми мусимо відходити від стереотипів і обходитися без тих дрібничок, які насправді особливої ролі не грають, — завершує Юлія Тихоліз.

ДОВІДКА

Якщо ви хочете розказати про своє незвичайне весілля та взяти участь у проекті, надсилайте свої фотографії та розповіді на електронну скриньку: nataliya.burlaku@gmai.com. У листі обов'язково вкажіть свій номер мобільного. Телефон для довідок: 097-445-82-67 (Наталія).

Уже кілька десятиліть у селі Гермаківка Борщівського району побутує звичай, що наречена та дружки одягають на весілля український стрій

СПОРТИВНІ НОВИНИ

Наша «Нива» перемогла вінничан

● Чергову домашню перемогу в Другій лізі 16 вересня відсвяткували гравці тернопільської «Ниви».

Підопічні Сергія Задорожного на домашній арені у Вишнівці здолали вінницьку «Ниву-В» з рахунком 1:0. Перемогу «Ниві» приніс точний удар Ігоря Гатали у середині першого тайму. Відтак тернополяни зберегли за собою третю позицію у турнірній таблиці

До слова, під час матчу футболісти обох команд отримали вилучення. У складі господарів червону картку отримав Ігор Вонс, у вінничан — Тимофій Брижчук.

Наступний матч «Нива» теж проведе вдома 24 вересня. Суперником буде чернівецька «Буковина».

Регбісти шукають нових гравців

● Стати регбістом та займатись цим видом спорту в Тернополі запрошують гравці регбійного клубу «Терен».

Про набір у свою команду регбісти повідомили на своїй сторінці у Фейсбуці.

Приєднатися до тренувань можуть усі охочі хлопці та чоловіки. РК «Терен», нагадаємо, є учасником Вищої ліги чемпіонату України з регбі-7. Також команда брала участь у змаганнях з регбі-15.

Детальніше про графік тренувань регбістів можна дізнатись за номерами телефонів: 067-866-0416 та 095-652-3756.

Стартували з розгрому

● Команда Тернопільської дитячо-юнацької спортшколи з футболу в першому турі чемпіонату України серед команд U-19 перемогла з рахунком 4:0.

Матч відбувся 13 вересня на оновленому стадіоні «Топільче», що за «Орнавою». Суперником тернополян був винниківський «Рух». У першому таймі глядачі голів не побачили, а після перерви юні футболісти з Тернополя не залишили шансів опонентам, відправивши у чужі ворота чотири голи.

У другому турі на підопічних Андрія Яблонського та Богдана Бучинського чекає виїзний матч проти луцької «Волині».

В армреслерів – три медалі

● На чемпіонаті світу з армспорту, що відбувся в столиці Угорщини Будапешті, загалом розіграли 130 комплектів медалей.

Три із них дісталися вихованцям Тернопільської обласної дитячо-юнацької спортшколи з літніх видів спорту. Серед юніорів чемпіоном світу став Олег Петренко. Хлопець виконав норматив майстра спорту України.

Ще дві бронзові нагороди здобули у категорії юнаки наші Юрій Селецький та Максим Поліщук.

До чемпіонату спортсменів готував багаторазовий чемпіон світу та Європи Андрій Пушкар.

МАКСИМ ГРЕЙЦАР У ФІНАЛІ ЧЕМПІОНАТУ ЄВРОПИ НОКАУТУВАВ ПОЛЯКА

Титул ■ Слідом за званням чемпіона світу тернопільський кікбоксер виграв і європейську першість. Попереду – перехід у дорослі змагання

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097– 636–12–34
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

ОЛЕКСАНДР ДУЛЬНЄВ

Тернопільський важковаговик Максим Грейцар (зліва) та тренер Олександр Дульнєв після перемоги на чемпіонаті Європи

Чемпіоном та срібним призером чемпіонату Європи з кікбоксингу стали два представники Федерації кікбоксингу Тернопільщини.

Європейська першість з цього виду спорту за версією ВАКО проходила з 2 до 10 вересня в столиці Македонії. Загалом під час проведення чемпіонату Європи серед юнаків та юніорів за нагороди змагались більш як півтори тисячі спортсменів із 39 країн світу.

Перше місце та титул чемпіона Європи у вазі понад 91 кг здобув наш Максим Грейцар. Важковаговик одержав дві перемоги поспіль.

— У півфіналі Максим Грейцар впевнено переміг спортсмена з Росії, — каже тренер спортсмена Олександр Дульнєв. – У фінальному поєдинку Макс змагався із титулованим польським кікбоксером і відправив його у нокаут! Слідом за перемогою на чемпіонаті світу йому вдалося підкорити і європейську першість.

Ще одну нагороду збірній України приніс Данило Рибченко, якому вдалося виграти срібну медаль у легкій ваговій категорії. На чемпіонаті Європи він теж провів два поєдинки. Загалом успіхи тернополян стали найбільш вагомими у складі молодіжної збірної.

— Дуже радий, що зміг виграти перше місце та прославити себе і нашу країну на всю Європу, — коментує успіх Максим Грейцар. – Свою перемогу вважаю наслідком важких тренувань та спарингів. Кожен новий бій для мене – це певний досвід. Завдяки правильній підготовці вдалося домогтися найвищого результату. Перед чемпіонатом Європи ми пройшли три навчально-тренувальні збори. Перший відбувся у Кривому Розі, другий — у Карпатах і заключний — у Городку, що на Хмельниччині. На заключних етапах підготовки тренувалися тричі на день.

> «Дуже радий, що зміг виграти перше місце та прославити себе і нашу країну на всю Європу. Свою перемогу вважаю наслідком важких тренувань»

За словами тренера спортсменів Олександра Дульнєва, Максим Грейцар та Данило Рибченко тепер переходять у змагання серед дорослих.

— Оскільки вони уже переростають молодіжний вік, то попереду дорослі категорії, — каже він. – Максиму Грейцару доведеться серйозно працювати, адже дорослий рівень у надважкій вазі дуже серйозний. Тому на нас чекає плідна підготовка до виступів на такому рівні. Щодо Данила Рибченка, то на початку листопада він виступить на чемпіонаті світу серед дорослих, що відбудеться у Будапешті. Він є першим номером своєї вагової категорії у збірній України. Також до виступу на світовій першості готуватимемо нашого спортсмена Василя Худзіка. Проте йому ще належить здобути ліцензію для виступу, яку розіграють на чемпіонаті України.

Данило Рибченко незабаром виступить і на чемпіонаті світу з кікбоксингу

Спортсмени Федерації кікбоксингу Тернопільщини вдячні меценату Івану Чайківському, який повністю профінансував поїздку тернополян на чемпіонат Європи. З підготовкою до змагань кікбоксерам допомогли у міській раді та обласному управлінні спорту.

Тернопільські юніори перемогли на Міжнародному турнірі

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097– 636–12–34,
ANDRIY.TUKHYI@GMAIL.COM

РУСЛАН ФІРМАН

На Вінничині тернополяни здобули «золото», чотири «срібла» та «бронзу»

Шість медалей різного ґатунку здобули тернопільські боксери на VI Міжнародному турнірі з боксу серед юніорів.

Участь у змаганнях, що відбулися у Іллінцях Вінницької області, взяли майже дві сотні спортсменів у віці від семи до шістнадцяти років. Поряд із українськими юніорами на турнірі змагались боксери з Узбекистану, Польщі, Білорусі та Молдови.

Тернопілля на Вінничині гідно представили вихованці обласної спортшколи з літніх видів спорту та спортклубу «Шкіряна рукавичка», які здобули одну золоту, чотири срібних та бронзову нагороди. Так, чемпіоном у вазі 24 кг став тернополянин Захар Фірман. Срібні медалі здобули Артем Сорочан (30 кг), Едуард Шмигельський (42 кг) та брати Тарас і Назар Кордупелі (46 та 48 кг). Бронзову нагороду у ваговій категорії 28 кг вдалося здобути нашому Маркіяну Собчаку.

Тренуються юні боксери під керівництвом Руслана та Анатолія Фірмана. За словами тренерів, участь у Міжнародному турнірі була одним з етапів підготовки до наступних змагань. А саме — 2 жовтня у Бердянську тернопільські спортсмени змагатимуться на чемпіонаті України серед школярів. А наприкінці жовтня тернополяни виборюватимуть медалі на юніорському чемпіонаті в Одесі.

Виїзд Тернопільської команди на змагання відбувся завдяки допомозі президента Федерації боксу Тернопілля Євгена Степанова, директора обласної спортшколи з літніх видів спорту Олександра Куриляка та меценатів Сергія Юня та Ігоря Сорочана.

ДО РЕЧІ

На чемпіонаті України з боксу, що відбувся нещодавно у Харкові, тернопільська боксерка Олеся Крисюк завоювала срібну нагороду.

Землячка на чемпіонаті провела два поєдинки. У першому вона перемогла, але у фіналі поступилася роздільним рішенням суддів суперниці з Київщини.

Дівчина представляє обласну школу вищої спортивної майстерності. Тренується у Руслана Фірмана (спортклуб «Шкіряна рукавичка»).

***

Чоловік звертається до дружини, яка захоплено дивиться телевізор.
– Що там сьогодні показують?
– Ох, знову цей вічний трикутник: чоловік, дружина і сімейний бюджет...

***

– Знаєш, чому я заплакала? – запитує дружина чоловіка, виходячи з магазину.
– Знаю, але у мене таких грошей немає.

***

Студент входить у ресторан і кличе адміністратора.
– Ви хочете замовити столик?
– Ні, але години через дві я прийду сюди з дівчиною. А ви скажіть їй, що вільних місць немає.

***

– Алло, це база?
– Ви не туди потрапили. Це ракетна база.
– Це ви не туди потрапили! Хто мені заплатить за мій сарай?!

***

Дружина каже чоловікові:
– Ти прогулявся б з мамою, місто їй показав би. Це ж твоя рідна теща.
– Нічого не вийде. Вона все одно знаходить дорогу додому.

***

– Вовочка, назви п'ять африканських тварин.
– Дві макаки і три слони.

***

– Лікарю, у мене депресія.
– Ну що я можу вам порадити. Найкращі ліки – поринути з головою в роботу!
– Але я замішую бетон, лікарю.

***

Онук з міста приїхав до діда в село. Після того, як дід показав усе господарство, онук засумував. Дід каже:
– Чому б тобі не взяти собак і рушницю та не сходити до лісу пострілять?
Онук зрадів і пішов. Через годину повернувся збуджений:
– Діду, а у тебе ще собаки є?

***

Розмовляють два студенти після складання іспиту:
– Ти щось написав?
– Ні, порожній аркуш здав.
– Але ж ти і дурень!
– Це чого ж?
– Я теж здав чистий, тепер подумають, що ми один в одного списували.

***

Даїшник зупиняє машину, а за кермом – його колишня вчителька.
– Здрастуйте, Ніно Петрівно. Діставайте ручку й папір і пишіть 100 разів: «Я більше ніколи не порушуватиму правила дорожного руху!»

***

Чоловік купує квартиру і запитує:
– А це тиха квартира?
– Дуже тиха! Попереднього власника застрілили, то ніхто навіть і не почув!

***

– Тату, я хочу бути патологоанатомом.
– Тільки через мій труп.

***

– Чи може у фільмі бути хеппі-енд, якщо в кінці головний герой гине?
– Може. Якщо головний герой – теща.

***

Зима, ліс, падає сніг. По лісу ходить нервовий ведмідь. То ялинку зламає, то дерево копне, то на вовка розізлиться... Ходить і бурмоче:
– Блін, ну навіщо я у вересні каву пив?

***

Листоноша підходить до хвіртки і бачить табличку: "ОБЕРЕЖНО, СОБАКА!" Подивившись углиб і не побачивши собаки, він входить і одразу чує собаче виття. Тут з будинку виходить господар і кричить:
– Ну ви що всі, читати розучилися, чи що? Ти сьогодні вже третій, хто на собаку наступив!

***

Життєва мудрість: «Козла полюбити не так вже й складно, важко потім самотужки ростити семеро козенят»

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «РІА ПЛЮС», № 37

ТИЖНЕВИК «RIA ПЛЮС»
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «РІА Холдинг». Видавець з 2006 року - ТОВ «Видавництво «РІА»; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствам Тернопільщини та провідним підприємствам України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено рекламодавцем.
Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Новини компаній», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальності за тексти реклами й оголошень.
Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції.
Буквосполучення **RIA, РИА, PIA** (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1б (колишній будинок офіцерів). **Працюємо** 9.00-1800.
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1Б.
Телефони редакції:
(0352) **43-00-50, 43-00-56**
Телефони кур'єрської служби і передплати:
(0352) **43-00-50, 43-00-56**
«RIA плюс» в Інтернеті: http://**20minut.ua**
ПРАВИЛА ПОДАЧІ ОГОЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3-й СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»
Інформація для публікацій надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «РІА»; код ЄДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м.Вінниця вул. Ширшова, 3а; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії КВ No.194-57Р від 12.08.2009 р

Редактори: Діана Олійник, 067-346-52-39, Євгенія Цебрій, 096-915-39-23.
Верстка: Ольга Рагуцька
Відділ реклами: 43-00-50.
Відділ кур'єрської служби та передплати: Лілія Павлишин, 095-837-87-14.
Відділ оголошень: 098-477-12-70

Номер набраний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.

Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12а, тел. 0-432-55-63-97.

Тираж **27541** примірників. Зам. №**171237**

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ
ексклюзивної рекламної агенції ТОВ «РІА МЕДІА»:
р/р 26002012027968
код ЄДРПОУ — 40914460
в ПАТ «УкрСоцбанк»,
м. Вінниця, МФО 300023,
свід. про реєстр. плат. ПДВ № 1602084500053.
Інд. податк. номер 409144602081.

Передплатний індекс
22196

АНОНС

WWW.20MINUT.UA ● RIA №38, 20 вересня 2017

Від яких хвороб у Тернополі немає вакцини?

Чи є в місті достатньо вакцин, аби вберегти дітей від небезпечних захворювань? Чи загрожує Тернополю епідемія кору? Відповіді на ці та інші питання – під час прямого ефіру в п'ятницю, 22 вересня. Початок – о 16.00.

Читайте у «RIA плюс» від 27 вересня

Погода у Тернополі

СЕРЕДА, 20 ВЕРЕСНЯ
+9°C
+19°C

ЧЕТВЕР, 21 ВЕРЕСНЯ
+11°C
+17°C

П'ЯТНИЦЯ, 22 ВЕРЕСНЯ
+11°C
+17°C

СУБОТА, 23 ВЕРЕСНЯ
+11°C
+16°C

НЕДІЛЯ, 24 ВЕРЕСНЯ
+10°C
+15°C

СПОНСОР ПРОГНОЗУ ПОГОДИ

СКЛАД МАТРАЦІВ
тел. (096) 00-111-00

RIA Miss
ФОТОКОНКУРС
СВІТЛАНА
16 РОКІВ
КОЖНА ТЕРНОПОЛЯНКА МОЖЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ
miss.MoeMisto.ua
ПАРТНЕРИ:
NAOMI
центр естетичної косметології

Ваші відгуки про послуги у Тернополі 20.ua

ГОТІВКА НАПРОКАТ
до 200 000 грн
для різних потреб
(лише паспорт та код)
кредитуємо неофіційно працюючих
підприємців (на розвиток бізнесу)
пенсіонерів переселенців
тел.: (0352) 43-11-61,
(096) 246-37-10

Гороскоп

ОВЕН
Період буде непростим. Вам доведеться розлучитися зі своїми ілюзіями, поглянути на все більш реалістично і прийняти те, що важливі плани краще відкласти.

ТЕЛЕЦЬ
У Вас на цьому тижні з'являться вдалі ідеї, що стосуються бізнесу. Ймовірно, у представників знака вийде розширити поле діяльності і знайти нові джерела прибутку.

БЛИЗНЮКИ
Тиждень буде непростим, але насиченим. Намагайтеся не піддаватися на провокації і вчіться керувати своїми емоціями. Поспіх зараз ні до чого. Та й чужі підказки теж.

РАК
Вас чекають непорозуміння з боку оточуючих. На ваші плечі покладуть справи, які вам не до душі. Подумайте про те, що вони більш прибуткові, ніж те, чим ви займаєтеся.

ЛЕВ
Ви відчуєте впевненість в собі і зможете нарешті зайнятися справами, які так давно відкладали. Але намагайтеся не поспішати і не піддавайтеся на провокації.

ДІВА
Вам потрібна допомога колег і ділових партнерів. А в спірних ситуаціях дійте перевіреними методами. В особистому житті варто більше часу приділити своєму партнерові.

ТЕРЕЗИ
Не варто поспішати приймати рішення, особливо якщо вони стосуються грошей і роботи. Тільки перевірені факти і точна інформація допоможуть зрозуміти, кому можна довіряти.

СКОРПІОН
Ви практично не відчуваєте втоми і гори можете звернути. Ви багато встигнете. Але не перестарайтеся: на вихідних варто повністю «відключитися» від оточуючих і їх проблем.

СТРІЛЕЦЬ
Деякі Стрільці зможуть змінити сферу діяльності, знайдуть і відкриють у собі нові таланти. Не бійтеся їх розвивати, адже ваші захоплення можуть стати прибутковими.

КОЗЕРІГ
Багатьом Козерогам буде важко знайти спільну мову з керівництвом. Якщо вас щось не влаштовує, то перед тим, як сказати, добре подумайте. Адже наслідки можуть бути поганими.

ВОДОЛІЙ
Тиждень буде дуже плідним. У Вас з'явиться можливість досягти успіху в роботі і підвищити свій соціальний статус. Деякі Водолії повністю поринуть у бурхливе особисте життя.

РИБИ
Ви проведете цей час з користю для себе і близьких. Вірогідні відрядження, далекі поїздки, зустрічі з друзями. Також це ідеальний період, щоб щось змінити в своєму житті.

КВАРТИРИ
ПОДОБОВО
ПОМІСЯЧНО
(096) 00-777-00